

Η. ΛΟΙΠΑ

Η.1. Ομιλίες σε επιστημονικές διοργανώσεις – εισηγήσεις σε συνέδρια (ενδεικτικά)

1. Die „Grands Projets“ in Paris (Τα «μεγάλα έργα» στο Παρίσι)

Διάλεξη στην έδρα Πολεοδομίας και Περιφερειακού Σχεδιασμού (καθηγητής Fer. Stracke) του Πολυτεχνείου του Μονάχου, στα πλαίσια των μεταπτυχιακών σπουδών πολεοδομίας (1990).

2. Planungsversuche für den Verdichtungsraum Athen (Απόπειρες σχεδιασμού στη μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας)

Διάλεξη στην έδρα Χωροταξίας και Χωροταξικών Ερευνών (καθηγητής Bruno Dietrichs) του Πολυτεχνείου του Μονάχου στα πλαίσια των μεταπτυχιακών σπουδών πολεοδομίας (1990).

3. Herder und die Erfahrung des Städtebaustudiums im Ausland (Ο Herder και η εμπειρία των σπουδών πολεοδομίας στο εξωτερικό)

Εισήγηση στο συμπόσιο που διοργάνωσε το ίδρυμα Alfred Toepfer - F.V.S. με θέμα «Herder heute» και συμμετοχή παλαιών υποτρόφων. Το συμπόσιο πραγματοποιήθηκε στο Πανεπιστήμιο της Βιέννης από 10 έως 13 Απριλίου 1997

4. Αρχές κυκλοφοριακής και πολεοδομικής ανάπτυξης και σχετικές εφαρμογές από την Ελλάδα και το εξωτερικό

Εισήγηση σε εκδήλωση του Δήμου Αλίμου, που διοργανώθηκε στα πλαίσια ενημέρωσης των δημοτών σχετικά με παρεμβάσεις κυκλοφοριακού εφησυχασμού γειτονιών και πολεοδομικής ανάπτυξης δημοσίου χώρου. Πνευματικό Κέντρο Δήμου Αλίμου, 18.6.1997.

5. Γενικές αρχές χωρικής οργάνωσης των λειτουργιών στην πόλη

Σύντομη εισήγηση σε ημερίδα με θέμα «Ερευνητικά προγράμματα στα πλαίσια του αστικού σχεδιασμού και της βιώσιμης ανάπτυξης» που διοργάνωσε η Διεύθυνση Πολεοδομικού Σχεδιασμού του ΥΠΕΧΩΔΕ στο Ζάππειο, στις 25.5.1998.

6. Εμπειρία και δραστηριότητες του ΕΜΠ - ΣΠΕ σχετικά με τα προβλήματα των παροδίων ζωνών κυρίων οδών

Παρέμβαση ως εκπρόσωπος του Σπουδαστηρίου Πολεοδομικών Ερευνών του ΕΜΠ, σε ημερίδα με θέμα «Χωροταξικός και πολεοδομικός σχεδιασμός - διαχείριση της φύσης», που διοργάνωσε η Περιφέρεια Πελοποννήσου στην Κόρινθο, στις 22.3.1999.

7. Εφαρμογές ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και σχετικά παραδείγματα από ελληνικές πόλεις

Εισήγηση σε συνέδριο που διοργανώθηκε στα πλαίσια του ευρωπαϊκού προγράμματος «European Green Building Forum» (EGBF), στις 6 Απριλίου 2001 στις Βρυξέλλες. (βλ. Κεφ. Ζ, σημείο 15).

8. Μεσόγεια. S.O.S. για το μέλλον της Αττικής

Εισήγηση ως εκπρόσωπος του Συλλόγου Ελλήνων Πολεοδόμων και Χωροτακτών (ΣΕΠΟΧ) στην επιστημονική ημερίδα με θέμα «Μεσόγεια. S.O.S. για το μέλλον της Αττικής», που διοργανώθηκε από κοινού από τους ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ και ΣΕΠΟΧ στις 3 Ιουλίου 2001. Επιπλέον αποτέλεσα μέλος της οργανωτικής επιτροπής της όλης ημερίδας.

9. Πολιτική προτεραιοτήτων για αντισεισμικές ενισχύσεις. Η πολεοδομική διάσταση του προβλήματος

Εισήγηση με Α. Αραβαντινό στο 2^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Αντισεισμικής Μηχανικής και Τεχνικής Σεισμολογίας, στα πλαίσια της συμμετοχής σ' αυτό του ΤΕΕ – Επιτελική Επιτροπή για την Αντισεισμική Θωράκιση Υφιστάμενων Κτιρίων, Θεσσαλονίκη, 28 – 30.11.2001.

10. Τουριστική ανάπτυξη και πολεοδομική εξέλιξη

Ανοικτή διάλεξη στη Σχολή Αρχιτεκτονικής και Πολεοδομίας του Πολυτεχνείου Βιέννης – Ινστιτούτο Πολεοδομίας και Χωροταξίας (καθ. Κ. Semsroth), 24 Ιουνίου 2002.

11. Το φαινόμενο της οικιστικής διασποράς και η πρόκληση της συμπαγούς και δικτυωμένης πόλης

Εισήγηση - χαιρετισμός εκ' μέρους του Συλλόγου Ελλήνων Πολεοδόμων και Χωροτακτών στην ημερίδα με θέμα «Προαστιακή πρόκληση, ενίσχυση της αστικότητας, οικιστική διαφοροποίηση», που διοργανώθηκε από το ΥΠΕΧΩΔΕ και του Οργανισμό Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης επ' ευκαιρία της προκήρυξης του διαγωνισμού EUROPAN 7, Θεσσαλονίκη, 31.3.2003.

12. Οι πολεοδομικές παρεμβάσεις στη Ν. Φιλαδέλφεια, επ' ευκαιρία των Ολυμπιακών Αγώνων, σε σχέση με τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης

Εισήγηση στην ημερίδα του Δήμου Νέας Φιλαδέλφειας με θέμα «Αθλητικό – εμπορικό συγκρότημα ΑΕΚ. Πολεοδομικές, περιβαλλοντικές, κοινωνικές, νομικές και αυτοδιοικητικές διαστάσεις», Ν. Φιλαδέλφεια, 9 Ιουνίου 2003.

13. Περιβαλλοντικός αστικός σχεδιασμός και δράσεις στον ελληνικό χώρο

Εισήγηση στην ημερίδα της ΠΟΜΗΤΕΔΥ, Δελφοί, 26 Ιουνίου 2007.

14. Προβλήματα διαχείρισης αμπελοοινικών τοπίων. Η αναγκαιότητα και ο ρόλος του χωρικού σχεδιασμού

Εισήγηση στο workshop με θέμα «Οινοτουρισμός – τοπίο / περιβάλλον» που διοργανώθηκε από την Εθνική Διεπαγγελματική Οργάνωση Αμπέλου και Οίνου, Αθήνα, 3 Απριλίου 2008.

15. Η ανάπλαση των πόλεων. Ένα μεγάλο στοίχημα του πολεοδομικού σχεδιασμού στην Ελλάδα

Δημόσια διάλεξη προς δημότες και εκπροσώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης και των τοπικών φορέων. Μυτιλήνη 30.11.2008.

16. Ο ρόλος του «Πάρκου Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης Αντώνης Τρίτση» στην προώθηση της «πράσινης ανάπτυξης» στη Δυτική Αθήνα.

Εισήγηση, ως Πρόεδρος του ΔΣ του «Οργανισμού Διοίκησης και Διαχείρισης του Πάρκου Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης Αντώνη Τρίτση», στην ημερίδα του ΑΣΔΑ, 1.6.2010, με θέμα «Δυτική Αθήνα: Η ώρα της πράσινης ανάπτυξης».

17. Το Πάρκο Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης Αντώνη Τρίτση ως μοχλός αναβάθμισης της Δυτικής Αθήνας

Ανοικτή διάλεξη στο πλαίσιο του προγράμματος των μεταπτυχιακών σεμιναρίων του Τμήματος Μηχανικών Χωροταξίας Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Βόλος 20 Οκτωβρίου 2010.

18. Εκτός σχεδίου δόμηση στην Ελλάδα. Ένα εργαλείο περιφερειακής ανάπτυξης;

Εισήγηση στο 9ο εθνικό συνέδριο της Ελληνικής Εταιρείας Περιφερειακής Επιστήμης (ERSA-GR) με θέμα: «Περιφερειακή ανάπτυξη και οικονομική κρίση. Διεθνής εμπειρία και Ελλάδα», μετά από διαδικασία κρίσης περιλήψεων. Ινστιτούτο Περιφερειακής Ανάπτυξης,, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα 6 - 7 Μαΐου 2011.

19. Πράσινο Ταμείο: Δυνατότητες χρηματοδότησης δράσεων για την προστασία του περιβάλλοντος και την ανάπτυξη του χώρου.

Εισήγηση ως Πρόεδρος του ΔΣ του ΝΠΔΔ «Πράσινο Ταμείο» στην ημερίδα του Εθνικού Κέντρου Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΕΚΠΑΑ) με θέμα «Διδάγματα από την εφαρμογή του χωρικού σχεδιασμού στην Ελλάδα και μαθήματα για το μέλλον». 25.11.2011.

20. Τα περιβαλλοντικά χρηματοδοτικά εργαλεία του Πράσινου Ταμείου

Εισήγηση ως Πρόεδρος του ΔΣ του ΝΠΔΔ «Πράσινο Ταμείο» στην ημερίδα του ΕΠΕΡΑΑ με θέμα «Από τον σχεδιασμό στην υλοποίηση. Έργα σε Δήμους και Περιφέρειες με την υποστήριξη του ΕΠΕΡΑΑ. 20.3.2012.

21. Ένα όραμα χωρικού σχεδιασμού για το Ηράκλειο

Δημόσια διάλεξη - παρουσίαση προς δημότες και εκπροσώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης και των τοπικών φορέων, στο πλαίσιο της διοργάνωσης «Imagine the City». Ηράκλειο 25.5.2012.

22. Πολιτισμός και Πολεοδομία

Εισήγηση στο 2ο Διαπανεπιστημιακό Σεμινάριο Βιώσιμης Ανάπτυξης Πολιτισμού Και Παράδοσης. Κέντρο Ιστορικών Μελετών Καθολικής Επισκοπής Σύρου (ΚΙΜΚΕΣ) και Ινστιτούτο Έρευνας Βιώσιμης Ανάπτυξης Πολιτισμού και Παράδοσης. Άνω Σύρος, Ιστορική Μονή Ιησουιτών, 22–28.7.2012.

23. Η ανάγκη προώθησης καινοτόμων περιβαλλοντικών δράσεων και τα χρηματοδοτικά εργαλεία του Πράσινου Ταμείου

Εισήγηση στην ημερίδα με τίτλο «Επίδραση των φυτεμένων δωμαίων στη βελτίωση των περιβαλλοντικών συνθηκών στο Δήμο Θεσσαλονίκης», που διοργανώθηκε στο πλαίσιο του έργου «δωμάTHESS» (χρηματοδότηση από το Πράσινο Ταμείο στο πλαίσιο του Χρηματοδοτικού Προγράμματος «Περιβαλλοντική έρευνα – καινοτομία – επιδεικτικές δράσεις – διεθνής συνεργασία 2012»). Θεσσαλονίκη 13/11/2012.

24. Η αντιμετώπιση της «πολεοδομικής αυθαιρεσίας» και η ιδέα του «περιβαλλοντικού ισοζυγίου»

Εισήγηση στο 3ο Πανελλήνιο Συνέδριο Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, ΤΜΧΠΠΑ, Βόλος 27-30.9.2012

25. Πράσινο Ταμείο. Απολογισμός 2012. Χρηματοδοτικά Προγράμματα 2013.

Εισήγηση ως Πρόεδρος του ΔΣ του ΝΠΔΔ «Πράσινο Ταμείο» στην ημερίδα του Πράσινου Ταμείου με θέμα «Ερευνητικά και καινοτόμα έργα με τη χρηματοδότηση του Πράσινου Ταμείου». 21.2.2013.

26. Πράσινο Ταμείο. Συμβολή στη διατήρηση και αναβάθμιση μητροπολιτικών αστικών και περαστικών φυσικών περιοχών

Εισήγηση ως Πρόεδρος του ΔΣ του ΝΠΔΔ «Πράσινο Ταμείο» στην ημερίδα της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Μητροπολιτικών Περιαστικών Φυσικών και Αγροτικών Περιοχών (European Federation of Metropolitan and Periurban Natural and Rural Areas – FEDENATUR) και του Συνδέσμου Προστασία και Ανάπτυξης Υμηττού (ΣΠΑΥ) με θέμα «Η αλληλεπίδραση με την κοινωνία. Πρόκληση και ευκαιρία για τις περιαστικές φυσικές περιοχές», Αθήνα, 6.6.2013.

27. Παλιά Πόλη – Νέα Πόλη

Συμμετοχή σε δημόσια συζήτηση (εκδήλωση «Round Table») που διοργάνωσε η «Εταιρεία Πολιτισμού Σύνθεση», στο πλαίσιο του δικτύου Athens Fringe Live 2013 με θέμα «Παλιά Πόλη – Νέα Πόλη» και συμμετοχή εκπροσώπων από ομάδες, συλλογικότητες, εταιρίες και οργανισμούς. Αθήνα / Πλάκα, 19.6.2013.

28. Τα τοπία της Άνδρου και η εξέλιξή τους: Από τη ματιά του Εμπειρικού στην εποχή του παραθερισμού

Εισήγηση στο 3ο Διαπανεπιστημιακό Σεμινάριο Βιώσιμης Ανάπτυξης, Πολιτισμού και Παράδοσης με θέμα «Παιδεία, Παράδοση, Πολιτισμός, Περιβάλλον». Κέντρο Ιστορικών Μελετών Καθολικής Επισκοπής Σύρου (ΚΙΜΚΕΣ) και Ινστιτούτο Έρευνας Βιώσιμης Ανάπτυξης Πολιτισμού και Παράδοσης, Άνω Σύρος, Ιστορική Μονή Ιησουιτών, 2–8.9.2013.

29. Η πολεοδομική ανασυγκρότηση της Κοζάνης. Μια αποτίμηση με προορισμό το μέλλον Ένα όραμα χωρικού σχεδιασμού.

Δημόσια διάλεξη - παρουσίαση προς δημότες και εκπροσώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης και των τοπικών φορέων, στο πλαίσιο της διοργάνωσης «Imagine the City». Κοζάνη 12.10.2013.

30. Η αντιμετώπιση της αστικής «πολεοδομικής αυθαιρεσίας» και η ιδέα του «περιβαλλοντικού ισοζυγίου»

Εισήγηση στην ημερίδα που οργάνωσε ο Τομέας Πολεοδομίας και Χωροταξίας της Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του ΕΜΠ με θέμα: «Αυθαίρετα σήμερα;», ΕΜΠ 2.4.2014.

31. Το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Υδατοκαλλιέργειες. Μια κριτική τοποθέτηση.

Εισήγηση στην επιστημονική εκδήλωση που διοργάνωσε η Επιστημονική Εταιρεία Δικαίου Πολεοδομίας και Χωροταξίας, με θέμα «Ο Ειδικός Χωροταξικός Σχεδιασμός», 18.6.2014.

32. Οι πρόσφατες ρυθμίσεις για τη μεταρρύθμιση του συστήματος χωρικού σχεδιασμού και το σχεδιασμό των χρήσεων γης.

Εισήγηση στην ημερίδα του Τομέα Πολεοδομίας και Χωροταξίας της Σχολής Αρχιτεκτόνων του ΕΜΠ με θέμα: «Χρήσεις γης : Ρύθμιση του χώρου για την ανάπτυξη», ΕΜΠ, 26.6.2014.

33. 2ο Πολιτικό Εργαστήρι Vouliwatch.gr.

Συμμετοχή σε δημόσια συζήτηση με θέμα «Σχέδιο Νόμου για τον Αιγιαλό και την Παραλία: Ανάπτυξη ή Περιβαλλοντική υποβάθμιση» Δημοτικός Πολυχώρος Πολιτισμού Γαλαξίας, Ν. Σμύρνη, 30.6.2014.

34. Οι πρόσφατες ρυθμίσεις για τη μεταρρύθμιση του συστήματος χωρικού σχεδιασμού και το σχεδιασμό των χρήσεων γης

Συμμετοχή ως Δ/ντης το Τομέα Πολεοδομίας και Χωροταξίας της Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ, σε «Ανοικτή Συζήτηση» που διοργάνωσε ο Σύλλογος Ελλήνων Πολεοδόμων και Χωροτακτών (ΣΕΠΟΧ) με θέμα «Η αποδόμηση του χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού, ως απόρροια της μεταρρύθμισης και των επικείμενων θεσμικών ρυθμίσεων – Επιπτώσεις στο χωρο-αναπτυξιακό γίνεσθαι και το περιβάλλον». 30.6.2014.

35. Επιπτώσεις της κρίσης στην πόλη και το περιβάλλον. Η περίπτωση της Αθήνας.

Εισήγηση στο 4ο Διαπανεπιστημιακό σεμινάριο βιώσιμης ανάπτυξης, πολιτισμού και παράδοσης με θέμα «Οι πολιτιστικοί πόροι ενός τόπου», πάλαια Μόνη Ιησουϊτών, Άνω Σύρος, 1-6.9.2014.

36. Στρατηγικές χωρικού σχεδιασμού σήμερα. Καθολικός ή σημειακός σχεδιασμός; Αστική διάχυση ή τόνωση της κεντρικότητας;

Εισήγηση στον Κύκλο Συζητήσεων που διοργάνωσε το Εργαστήριο Αστικού Περιβάλλοντος / Τομέας Πολεοδομίας και Χωροταξίας ΕΜΠ, με γενικό θέμα «Σχεδιασμός του χώρου και αστική κρίση». ΕΜΠ, 20.10.2014.

37. Η διαχείριση της βιομηχανίας στο Θριάσιο Πεδίο και οι περιβαλλοντικές παράμετροι

Εισήγηση στο διήμερο σεμινάριο με θέμα «Πόλη και Βιομηχανία: όροι βιωσιμότητας» του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Ελευσίνας, 12.12.2014.

38. Forms of bottom up spatial procedures in Greece

Κεντρικός ομιλητής στο 3 International Conference on “Changing Cities” Spatial, Design, Landscape & Socio-economic Dimensions, Syros, 2017.

Η.2. Παρακολούθηση λοιπών επιστημονικών συνεδρίων (ενδεικτικά)

Πέραν των συνεδρίων και λοιπών επιστημονικών εκδηλώσεων, στις οποίες συμμετείχα ως ομιλητής, είχα την ευκαιρία να παρακολουθήσω και μια σειρά άλλων επιστημονικών συνεδρίων, μεταξύ των οποίων αναφέρονται και τα εξής:

- ✓ Θ' Πανελλήνιο Αρχιτεκτονικό συνέδριο. **Η αξιοποίηση της αρχιτεκτονικής και της πολεοδομίας στην ανάπτυξη του τόπου.** Διοργάνωση: ΣΑΔΑΣ, 1988.
- ✓ Αθήνα – Αττική. **Στρατηγικός σχεδιασμός για μια βιώσιμη ανάπτυξη.** Διοργάνωση: Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας, 1996.
- ✓ **The new charter of Athens. The principles of ECTP for the planning of cities.** Διοργάνωση: Δήμος Αθηναίων, 1998.
- ✓ **Η κοινωνική κατοικία στην Ελλάδα και οι προοπτικές της.** Διοργάνωση: Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας, 1998.
- ✓ Ένα όραμα για την Αθήνα. **Η συνέχεια. Ο καταστατικός χάρτης.** Διοργάνωση: Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, Δήμος Αθηναίων.
- ✓ **Metropolis 2000.** Συνέδριο με θέμα την Ενέργεια και την αιφόρο ανάπτυξη στις Ευρωπαϊκές πόλεις. Διοργάνωση: Ευρωπαϊκή Ένωση, Γενική Δ/ση Ενέργειας, ΓΔ XVII, 1999.
- ✓ **Βιώσιμη ανάπτυξη και χωροταξική οργάνωση του ευρωπαϊκού χώρου. Προοπτικές για τον 21^ο αιώνα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τα κράτη μέλη και τις βαλκανικές και παρευξείνιες χώρες.** Διοργάνωση: Εργαστήριο χωροταξίας και οικιστικής ανάπτυξης (ΕΜΠ, Τμήμα Αρχιτεκτόνων, Τομέας Πολεοδομίας και Χωροταξίας), 1999.
- ✓ **Η αρχιτεκτονική κληρονομιά και η εφαρμογή της Συνθήκης της Γρανάδας στην Ελλάδα.** Διήμερο συμπόσιο που διοργανώθηκε από το ΥΠΕΧΩΔΕ στις 19 & 20 Ιουνίου 2001.
- ✓ **Νέα πολυκεντρικότητα και χωρική ανάπτυξη. Οι αστικές περιοχές, οι μικρές και μεσαίες πόλεις και η ύπαιθρος. Προοπτικές, σχεδιασμός, διακυβέρνηση.** Διοργάνωση: ΥΠΕΧΩΔΕ, ΕΜΠ – Τομέας Πολεοδομίας και Χωροταξίας, Université de Paris X – Nanterre – Laboratoire de Géographie Urbaine, 2001.
- ✓ **Urban Planning and the Pulsar Effect: Coping with peaks, troughs and repeats in the demand cycle.** Διοργάνωση: ISOCARP (38th International Planning Congress), Αθήνα 21 – 26 Σεπτεμβρίου 2002.

- ✓ **Μετασχηματισμοί της ελληνικής πόλης. Σοσιαλιστική θεωρία, προοπτικές και καθημερινή πράξη.** Αίθουσα Τελετών Αρχιτεκτονικής Σχολής ΕΜΠ, Αθήνα, 9 – 11 Μαΐου 2003.
- ✓ **Έργα ανάπλασης.** Ημερίδα που διοργανώθηκε από το ΥΠΕΧΩΔΕ στις 18 Φεβρουαρίου 2003, με θέμα τις αστικές αναπλάσεις στα πλαίσια της προετοιμασίας για τη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων 2004.
- ✓ **Πολιτική αιφόρου ανάπτυξης των πόλεων στην Ελλάδα.** Συνέδριο που διοργανώθηκε από το ΕΜΠ, Σχολή Αρχιτεκτόνων, Τομέας Πολεοδομίας και Χωροταξίας και το ΥΠΕΧΩΔΕ, στις 10 Σεπτεμβρίου 2004. Σκοπός του συνεδρίου ήταν η παρουσίαση και αξιολόγηση των πολιτικών και παρεμβάσεων για την προώθηση της αιφόρου ανάπτυξης των πόλεων στην Ελλάδα. Επιδιώχθηκε να συζητηθεί το όλο πλέγμα παρεμβάσεων, με άξονα την παρουσίαση και αξιολόγηση των αστικών πιλοτικών σχεδίων που έχουν υλοποιηθεί (κυρίως πρωτοβουλία URBAN). Δόθηκε έμφαση στην αποτίμηση των θετικών επιπτώσεων όπως και των προβλημάτων εφαρμογής και στη διατύπωση προτάσεων βελτίωσης της περαιτέρω δραστηριοποίησης σε αυτό τον τομέα.
 Συντονιστής συνεδρίου: Μ. Αγγελίδης. Οργανωτική Επιτροπή: Μ. Δαμανάκης, Β. Ιωάννου, Ε. Λαγγουράνη, Κ. Σαντιμπαντάκης, Κ. Σεργάος.

Η.3. Λοιπές παρουσιάσεις / συνεντεύξεις σε ΜΜΕ (ενδεικτικά)

- › Παρουσίαση / συνέντευξη ως Πρόεδρος του ΔΣ του ΝΠΙΔ «Οργανισμός διοίκησης και διαχείρισης Πάρκου Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης ‘Αντώνης Τρίτσης’» του 1ου Διεθνούς Συμποσίου Γλυπτικής με συμμετοχή έξι γλυπτών από τον ελληνικό και ευρωπαϊκό χώρο και αντικείμενο τη δημιουργία γλυπτών από ξύλο που προέρχεται από καμένους κορμούς δένδρων της Πάρνηθας / 2007, Πάρκο Τρίτση 15 έως 30 Ιουλίου 2010. Σκάϊ (δημοσιογράφοι: Κ. Χριστοφυλλίδου, Π. Ζαφειρόπουλος), 30.7.2010.
- › Παρουσίαση εργαστηρίου/σεμιναρίου για τη φυσική δόμηση και το cob στο πλαίσιο του προγράμματος «Free and Real: Φυσικές Καλλιέργειες, Bio-Κλιματική Αρχιτεκτονική και Φυσική Δόμηση για Νέους» και σε συνεργασία με το Cob.gr. Σκάϊ (δημοσιογράφοι: Κ. Χριστοφυλλίδου, Π. Ζαφειρόπουλος), 27.8.2010.
- › Παρουσίαση / συνέντευξη ως Πρόεδρος του ΔΣ του ΝΠΙΔ «Οργανισμός διοίκησης και διαχείρισης Πάρκου Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης ‘Αντώνης Τρίτσης’» της 17ης Πανελλαδικής Γιορτής Οικολογικής Γεωργίας και Χειροτεχνίας με τίτλο «Ένας άλλος κόσμος είναι εδώ», Πάρκο Τρίτση 30.9 – 3.10.2010. Σκάϊ (δημοσιογράφος Π. Ζαφειρόπουλος), 1.10.2010.
- › Συμμετοχή σε τηλεοπτική συζήτηση σχετικά με δράσεις για τον περιορισμό της εκτός σχεδίου δόμησης σε προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura 2000, με αφορμή σχέδιο νόμου με τίτλο «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις». Σκάϊ / «Πρώτη γραμμή» (δημοσιογράφοι Β. Λυριτζής, Δ. Οικονόμου), 20.1.2011
- › Συνέντευξη / παρουσίαση ως Πρόεδρος του ΔΣ του ΝΠΙΔ «Οργανισμός διοίκησης και διαχείρισης Πάρκου Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης ‘Αντώνης Τρίτσης’» στην τηλεοπτική εκπομπή / documentaire της ΕΤ1 Φωτόσφαιρα (δημοσιογράφος Χαρά Φράγκου), 26.3.2011.
- › Συνέντευξη ως Πρόεδρος του ΔΣ του ΝΠΙΔΔ «Πράσινο Ταμείο» σε ραδιοφωνική εκπομπή του Σκάϊ, 31.10.2011.
- › Συνέντευξη ως Πρόεδρος του ΔΣ του ΝΠΙΔΔ «Πράσινο Ταμείο» σε ραδιοφωνική εκπομπή του Nova ΣΠΟΡ FM 94.6 / «Ρόδα, τσάντα και κοπάνια» (δημοσιογράφος Δ. Μπαλής), 5.11.2011.
- › Συνέντευξη ως Πρόεδρος του ΔΣ του ΝΠΙΔΔ «Πράσινο Ταμείο» σε ραδιοφωνική εκπομπή του Nova ΣΠΟΡ FM 94.6 / «Ρόδα, τσάντα και κοπάνια» (δημοσιογράφος Δ. Μπαλής), 23.2.2013.

- › Ακρόαση από την «Επιτροπή Δημοσίων Επιχειρήσεων, Τραπεζών, Οργανισμών Κοινής Ωφελείας και Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης» της Βουλής, σύμφωνα με το άρθρο 49Α του κανονισμού της Βουλής για τη διατύπωση γνώμης σχετικά με το διορισμό μου στη θέση του ΝΠΔΔ με την επωνυμία «Πράσινο Ταμείο», 16.3.2011
- › Ενημέρωση της «Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Προστασίας Περιβάλλοντος» της Βουλής σχετικά με τη λειτουργία του Πράσινου Ταμείου και τις δράσεις χρηματοδότηση έργων για το περιβάλλον, στο πλαίσιο συνεδρίασης με θέμα «Οικονομικά εργαλεία για το περιβάλλον», 21.11.2012
- › Ενημέρωση της «Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Προστασίας Περιβάλλοντος» της Βουλής σχετικά με τις δράσεις του Πράσινου Ταμείου για την αντιμετώπιση του προβλήματος της λαθροϋλοτομίας, στο πλαίσιο συνεδρίασης με θέμα «Αντιμετώπιση της Παράνομης Υλοτομίας», 19.12.2012.
- › Συμμετοχή σε τηλεοπτική συζήτηση σχετικά με δράσεις για την περιβαλλοντική διαχείριση των ρεμάτων της Αττικής. Αναφορά στο διεθνές workshop αστικού σχεδιασμού που έγινε στην Mersin της Τουρκίας 1-9.11.2014 με συμμετοχή των Ecole Nationale Supérieure d'Architecture de Paris-La Villette, Mersin Üniversitesi Mimarlık Fakültesi και Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΕΜΠ. Star / LiveU (δημοσιογράφος Π. Τσαπανίδου), 10.11.2014.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΤΡΙΤΩΝ

Π.1. Γενικές κρίσεις καθηγητών

1. Α. Αραβαντινός, καθηγητής Πολεοδομίας του ΕΜΠ, συστατική επιστολή, Ιούλιος 1999

«Εγνώρισα τον κ. Κων. Σερράο ως φοιτητή της Αρχιτεκτονικής Σχολής του ΕΜΠ, όταν παρακολούθησε τα μαθήματα πολεοδομίας που δίδασκα και πραγματοποιούσε με απόλυτη επιτυχία τις σχετικές ασκήσεις. Ειδικότερα στα μαθήματα «Πολεοδομία III» και «Πολεοδομία IV» του τέταρτου έτους σπουδών, στα οποία εργάσθηκε με την επίβλεψή μου, πήρε βαθμό 9 και 10 αντίστοιχα. Το 1998 ο κ. Σερράος εκπόνησε, ομοίως με την επίβλεψή μου, διπλωματική εργασία με θέμα «Αρχαία Κόρινθος: Μελέτη και ανάπλαση του οικισμού και των αρχαιολογικών χώρων» Η εργασία αυτή βαθμολογήθηκε ομόφωνα από την εξεταστική επιτροπή με τον βαθμό 10 (άριστα).

Ακόμα, ως σπουδαστής (1987), εργάσθηκε σε απογραφές στα πλαίσια του ερευνητικού προγράμματος του τότε Τομέα «Πόλη και Κοινωνικές Πρακτικές» του ΕΜΠ, που αφορούσε την αναμόρφωση αστικών βιοτεχνικών περιοχών (μελέτη περίπτωσης: Περιστέρι - επιστημονική υπεύθυνη: καθηγήτρια κ. Ελίζα Παναγιωτάτου).

Αμέσως μετά την κτήση του διπλώματός του συνεργάσθηκε μαζί μου στη συγκέντρωση στοιχείων στα πλαίσια δύο ερευνητικών προγραμμάτων (1989). Το πρώτο αφορούσε την διερεύνηση ίδρυσης ενός νέου Πανεπιστημίου και Τεχνικών Σχολών στην περιφέρεια Πελοποννήσου. Η εργασία αυτή ανατέθηκε από τον Γεν. Γραμματέα της περιφέρειας Πελοποννήσου στο Ινστιτούτο Περιφερειακής Ανάπτυξης της ΠΑΣΠΕ (επιστημονικός υπεύθυνος: Νικ. Κόνσολας). Το δεύτερο πρόγραμμα αφορούσε την πολεοδομική οργάνωση του Εμπορικού Τριγώνου της Αθήνας. Η έρευνα διεξήχθη στο Σπουδαστήριο Πολεοδομικών Ερευνών του ΕΜΠ με επιχορήγηση του Δήμου Αθηναίων.

Η εξασφάλιση υποτροφίας και θέσης στο μεταπτυχιακό κύκλο Πολεοδομίας (Städtebauliches Aufbaustudium) του Πανεπιστημίου του Μονάχου (1989-1990), του οποίου τότε προϊστάτο ο γνωστός καθηγητής G. Albers, επέτρεψε στον κ. Σερράο να εμβαθύνει με επιτυχία στις τεχνικές του πολεοδομικού σχεδιασμού και στις συνθετικές και κοινωνικοοικονομικές διαστάσεις του.

Στη συνέχεια (1990), η επιλογή του από τον αείμνηστο αρχιτέκτονα Άρη Κωνσταντινίδη -τότε βραβευθέντα από το ίδρυμα F.V.S. του Αμβούργου με το βραβείο Gottfried von Herder- ως υποτρόφου του υπόψη ιδρύματος, έδωσε την ευκαιρία στον κ. Σερράο να ακολουθήσει ένα επόμενο πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών με σύνταξη διδακτορικής διατριβής στη Σχολή Πολεοδομίας του Πολυτεχνείου της Βιέννης (καθηγητής R. Wurzer). Η διατριβή του με τίτλο «Kommunalplanung in Griechenland und Österreich, gezeigt an den Beispielen Kozani und Krems - Ein Vergleich» (Δημοτικός

σχεδιασμός στην Ελλάδα και στην Αυστρία εμφανιζόμενος στα παραδείγματα Κοζάνης και Krems – Μία σύγκριση) βαθμολογήθηκε με τον βαθμό «Άριστα με έπαινο» (Mit Auszeichnung).

Από το 1994 ο κ. Σερράος συνεργάστηκε μαζί μου στο Σπουδαστήριο Πολεοδομικών Ερευνών (ΣΠΕ) στα παρακάτω ερευνητικά προγράμματα:

- Χρήσεις γης και όροι δόμησης κατά μήκος του Κύριου Οδικού Δικτύου (ανέλαβε το συντονισμό της δεύτερης, τρίτης και τέταρτης φάσης του ερευνητικού προγράμματος και είναι ο συντάκτης πολλών ενοτήτων του) (ανάθεση: ΥΠΕΧΩΔΕ, 1995 – 1996).
- Πολεοδομική οργάνωση παρόδιων χρήσεων και σύνδεση με κυκλοφοριακές ρυθμίσεις στο Κύριο Οδικό Δίκτυο (υπήρξε συντονιστής του ερευνητικού προγράμματος και συντάκτης πολλών ενοτήτων του) (ανάθεση: ΥΠΕΧΩΔΕ, 1997 – 1998).
- Παρόδια πολεοδομική ανάπτυξη κατά μήκος αρτηριών σε εκτός σχεδίου περιοχές της ευρύτερης Αθήνας (ανάθεση: ΓΓΕΤ, 1997 – 1998).

Συνεργαστήκαμε επίσης σε ένα ακόμα ερευνητικό πρόγραμμα του Τομέα Μεταφορών και Συγκοινωνιακής Υποδομής του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών του ΕΜΠ, με τίτλο «Πρόγραμμα εφαρμογών καταπολέμησης θορύβου σε τουριστικές περιοχές» (συνεχίζεται) (ανάθεση: ΥΠΕΧΩΔΕ, ΠΕΡΠΛΑ, επιστημονικός υπεύθυνος καθηγητής κ. Ι. Φραντζεσκάκης).

Είχα ακόμα ιδιωτικές επαγγελματικές συνεργασίες μαζί του, όπως μεταξύ άλλων και στις εξής εργασίες:

- Τεχνική έκθεση για την ανάδειξη της κλασσικής Μαραθώνιας Διαδρομής (υπεύθυνος: καθηγητής κ. Α. Γιώτης), που συμπεριελήφθη στο φάκελο υποψηφιότητας της Αθήνας για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004.
- Προκαταρκτικό πρόγραμμα δράσης σε παρόδιες ζώνες βασικών οδικών αξόνων (σε εξέλιξη) (Ανάθεση: ΥΠΕΧΩΔΕ, εκπρόσωπος ομάδας μελέτης: Ι. Κομνηνός).

Ο κ. Σερράος διαθέτει ομοίως εκπαιδευτική εμπειρία. Ειδικότερα συνεργάστηκε μαζί μου στα παρακάτω:

- Διδασκαλία σε σεμινάρια του Κέντρου Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης του ΕΜΠ και ειδικότερα στο επιδοτούμενο σεμινάριο με γενικό τίτλο «Κεφάλαια Πολεοδομικού Σχεδιασμού» (1994), στο σεμινάριο με γενικό τίτλο «Χρήσεις γης και κυκλοφορία στο κύριο οδικό δίκτυο» του 10ου προγράμματος Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης (1998), και στο σεμινάριο με γενικό τίτλο «Πολεοδομική οργάνωση και κυκλοφορία στο κύριο οδικό δίκτυο. Χρήσεις γης και επιπτώσεις στα κέντρα» του 11ου προγράμματος Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης (1999).
- Συνδρομή στη διενέργεια ασκήσεων πολεοδομίας των σπουδαστών των Τμημάτων Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών του ΕΜΠ (1998-99).
- Διδασκαλία στον μεταπτυχιακό κύκλο σπουδών Πολεοδομίας και Χωροταξίας του Τμήματος Αρχιτεκτόνων. Ειδικότερα συμμετοχή στο μάθημα «Σύγχρονες πρακτικές του σχεδιασμού και δυναμική των χωρικών δομών και των χρήσεων γης» (υπεύθυνος μαθήματος Μ. Αγγελίδης).

Όσον αφορά το συγγραφικό του έργο, ο κ. Σερράος συνέβαλε στη σύνταξη του συγγράμματός μου «Πολεοδομικός Σχεδιασμός για μια βιώσιμη ανάπτυξη του αστικού χώρου» (1997). Συγκεκριμένα έχει συντάξει το κεφάλαιο 11, το σχετικό με τις μελέτες που έχουν θεσπισθεί πρόσφατα στην Ελλά-

δα. Παράλληλα έχει συνεργασθεί στη σύνταξη του κεφαλαίου 15, που εξετάζει την οργανωμένη δόμηση, του κεφαλαίου 16, που αναφέρεται στις αναπλάσεις και του επίλογου (κεφ. 24), που σχετίζεται με νέες εξελίξεις. Ο ίδιος με συνέδραμε και σε εργασίες επιμέλειας της έκδοσης αυτής, καθώς και της αναθεώρησής της (1998).

Θεωρώ τον κ. Σερράο έναν των αρίστων και πολλά υποσχόμενων νέων συναδέλφων. Οι εκτεταμένες και επιτυχείς σπουδές του και οι αντίστοιχοι τίτλοι που του απονεμήθηκαν σε διάφορα πανεπιστήμια, το συγγραφικό του έργο και η εμπειρία του σε μελετητικά και ερευνητικά προγράμματα και μάλιστα για μερικά απ' αυτά από τη θέση του συντονιστού, είναι ιδιαίτερα ικανοποιητικά. Παράλληλα η διδακτική του δραστηριότητα, παρά το ότι περιορίζεται στα τελευταία χρόνια λόγω του νεαρού της ηλικίας του, πιστοποιείται από τον υπογράφο, αλλά και από τους έχοντες παρακολουθήσει διαλέξεις του, ότι είναι απολύτως επιτυχής. Οι γνώσεις τις οποίες διαθέτει, αλλά και η μεθοδικότητα που ακολουθεί για να τις επανξήσει, συνεπικουρούμενες από την κριτική σκέψη, την οξυδέρκεια, την επιμονή και αντοχή για επιστημονική εργασία που τον χαρακτηρίζουν, μαζί με την σεμνότητα και το άριστο ήθος του, συγκροτούν μια σπάνια περίπτωση επιστήμονα ιδιαίτερα υψηλών απαιτήσεων».

2. X. Μπούρας, καθηγητής Ιστορίας Αρχιτεκτονικής του ΕΜΠ, απόσπασμα συστατικής επιστολής, Σεπτέμβριος 1989

«... Mr. Serraios was for three years a student of mine in the National Technical University of Athens (Polytechnion) and therefore I can assure you that he was one of the best students of his class, distinguished for his excellent character and his intention for hard work. His research work on shelters over archaeological remains was a very good one. ...»

«... Ο κύριος Σερράος ήταν σπουδαστής μου για τρία χρόνια στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο και επομένως μπορώ να σας διαβεβαιώσω ότι ήταν ένας από τους καλύτερους σπουδαστές της τάξης του, διακρινόμενος για τον εξαιρετικό του χαρακτήρα και την αφοσίωσή του στη σκληρή δουλειά. Η ερευνητική του εργασία σχετικά με οικισμούς πάνω από αρχαιολογικά ευρήματα ήταν πολύ καλή. ...»

3. R. Wurzer, ομ. καθηγητής Πολεοδομίας του Πολυτεχνείου της Βιέννης, συστατική επιστολή, Φεβρουάριος 1994

«Herr Dipl.-Ing. Konstantin Serraios hat vom November 1990 bis November 1993 sein Doktoratsstudium an der Technischen Universität Wien, Fakultät für Raumplanung und Architektur, im Rahmen des L.B.-Instituts zur Erforschung von Methoden und Auswirkungen der Raumplanung, durchgeführt.

Seine Dissertation „Kommunalplanung in Griechenland und Österreich“ und sein Rigorosum wurden mit „sehr gut“ bewertet. Die Promotion zum „Doktor der technischen Wissenschaften“ erfolgte am 18.12.1993. Der Literas – Universitätsverlag und das o.a. L.B.-Institut werden die Veröffentlichung der Dissertation durchführen.

Neben dem Doktoratstudium hat Herr Serraios für das L.B.-Institut wichtige Forschungsvorhaben abgeschlossen. Sie betrafen u.a. die Neuordnung der Institutsbibliothek, die Erfassung raumwirksamer wichtiger Veröffentlichungen, Planungen und Projekte der Bundesländer und des Bundes, sowie die Dokumentation wichtiger städtebaulicher Beiträge in der Allgemeinen Bauzeitung, der Deutschen Bauzeitung und der Wiener Bauindustrie – Zeitung jeweils bis 1918.

Herr Dipl.-Ing. Dr.techn Konstantin Serraios hat sich durch besondere Fachkenntnisse, Ernsthaftigkeit, Fleiß und Kollegialität ausgezeichnet und allgemeine Wertschätzung erworben. Wir bedauern sein Ausscheiden aus unserem Institut. »

«Ο διπλωματούχος μηχανικός Κωνσταντίνος Σεργιάος διεξήγαγε τις διδακτορικές του σπουδές στο Πολυτεχνείο της Βιέννης, Τμήμα Πολεοδομίας και Αρχιτεκτονικής, στα πλαίσια του L.B. Ινστιτούτου έρευνας των μεθόδων και επιπτώσεων της πολεοδομίας, από τον Νοέμβριο 1990 έως τον Νοέμβριο 1993.

Η διατριβή του „Δημοτικός σχεδιασμός στην Ελλάδα και στην Αυστρία“ και η διδακτορικές του εξετάσεις αξιολογήθηκαν με „άριστα“. Η αναγόρευση σε „Διδάκτορα των Τεχνικών Επιστημών“ έγινε στις 18.12.1993. Οι πανεπιστημιακές εκδόσεις Literas και το παραπάνω L.B. Ινστιτούτο θα προχωρήσουν στη δημοσίευση της διατριβής του.

Παράλληλα με τις διδακτορικές σπουδές, ο κος Σεργιάος ολοκλήρωσε και σημαντικές ερευνητικές εργασίες για το L.B. Ινστιτούτο. Αυτές σχετίζονταν με την αναδιοργάνωση της βιβλιοθήκης του Ινστιτούτου, την αποδελτίωση πολεοδομικά κρίσιμων δημοσιεύσεων, σχεδιασμών και μελετών των ομόσπονδων κρατών και της ομοσπονδίας, καθώς επίσης και την τεκμηρίωση σημαντικών πολεοδομικών άρθρων από τα περιοδικά Allgemeine Bauzeitung, Deutsche Bauzeitung και Wiener Bauindustrie – Zeitung έως το 1918.

Ο κος Διπλ. μηχανικός, Δρ. Κωνσταντίνος Σεργιάος διακρίθηκε για τις εξαιρετικές τεχνικές του γνώσεις, την σοβαρότητα, την εργατικότητα και την συναδελφικότητά του και κέρδισε την γενική εκτίμηση. Λυπούμαστε για την αποχώρησή του από το Ινστιτούτο μας!».

4. F. Stracke, καθηγητής Πολεοδομίας του Πολυτεχνείου του Μονάχου, συστατική επιστολή, Ιούλιος 2000.

«Herr Konstantinos Serraios ist mir als hochbegabter und überdurchschnittlich erfolgreicher ehemaliger Student des Städtebaulichen Aufbaustudiums der Technischen Universität München (SAS) an meinem Lehrstuhl sehr gut bekannt.

Ich empfehle Herrn Serraios ohne Einschränkung und nachdrücklich für die von Ihnen ausgeschriebene Dozentenstelle für das Lehrgebiet Städtebau. Meine Empfehlung begründe ich wie folgt:

Ich sehe in Herrn Serraios nach seiner ausgezeichneten Dissertation bei meinem Kollegen Wurzer an der TU Wien einen vielseitig interessierten, begabten Architekten und Stadtplaner, der über eine kom-

plexe Berufsausbildung und –Erfahrung verfügt und der sich insbesondere der städtebaulichen Qualität in seiner Arbeit verpflichtet fühlt.

Seine menschlichen Eigenschaften schätze ich sehr hoch ein und billige ihm Ernsthaftigkeit und Glaubwürdigkeit zu. In seinen Äußerungen sehr zurückhaltend vermag er in seiner Argumentation nachhaltig zu überzeugen. In der Zusammenarbeit mit Kollegen hört er zu und motiviert durch ausgewogene Urteilsfähigkeit.

In den von mir geleiteten Colloquien, Seminaren und Diskussionen konnte ich mich davon überzeugen, dass Herr Serraos bereits damals alle Voraussetzungen dafür besaß, eine Dozentenstelle erfolgreich auszufüllen. Er verfügt heute über präsent fundiertes Fachwissen, gute Rhetorik, klare Argumentation und das notwendige Maß an Geduld, Disziplin und Motivation, deren es zu einer fruchtbaren Arbeit mit Studenten bedarf.

Das alles macht ihn mit Sicherheit zu einem wertvollen Kollegen und Mitglied Ihres Lehrkörpers.»

«Ο κύριος Κωνσταντίνος Σερράος μου είναι πολύ γνωστός ως ένας ικανότατος και ιδιαίτερα επιτυχημένος παλαιός σπουδαστής του μεταπτυχιακού προγράμματος πολεοδομίας του Πολυτεχνείου του Μονάχου, που διοργανώνεται από την έδρα μου.

Συνιστώ τον κύριο Σερράο ανεπιφύλακτα και ιδιαίτερα για την προκηρυσσόμενη από εσάς θέση Λέκτορα στο γνωστικό αντικείμενο της πολεοδομίας. Την σύστασή μου θεμελιώνω ως ακολούθως:

Μετά την εξαιρετική διδακτορική του διατριβή στον συνάδελφό μου Wurzer στο Πολυτεχνείο της Βιέννης, διαβλέπω στον κύριο Σερράο έναν ικανό αρχιτέκτονα και πολεοδόμο με πολύπλευρα ενδιαφέροντα, ο οποίος διαθέτει σύνθετη επαγγελματική εκπαίδευση και εμπειρία και ο οποίος προπαντός διακατέχεται από αίσθημα ευθύνης για την πολεοδομική ποιότητα στην εργασία του.

Εκτιμώ επίσης ιδιαίτερα τις προσωπικές του ικανότητες και του αποδίδω σοβαρότητα και αξιοπιστία. Πολύ επιφυλακτικός στις εκφράσεις του, δύναται διαρκώς να πείθει με την επιχειρηματολογία του. Στην συνεργασία με συναδέλφους ακούει με προσοχή και αιτιολογεί τις απόψεις του μέσω εξισορροπημένης κριτικής ικανότητας.

Κατά τα σεμινάρια και στις συζητήσεις που έγιναν υπό τον συντονισμό μου είχα την δυνατότητα να πεισθώ, ότι ο κύριος Σερράος διέθετε ήδη από τότε όλες τις προϋποθέσεις για να καταλάβει με επιτυχία μιας θέσης Λέκτορα. Σήμερα διαθέτει αποδεδειγμένες επιστημονικές γνώσεις, καλή ρητορική ικανότητα, διαυγή επιχειρηματολογία και την απαιτούμενη υπομονή, πειθαρχία και δυνατότητα αιτιολόγησης, προσόντα που είναι αναγκαία για μια γόνιμη εργασία με σπουδαστές.

Όλα αυτά τον καθιστούν με βεβαιότητα ένα πολύτιμο συνάδελφο και μέλος του διδακτικού σας σώματος.»

Π.2. Κρίση της διδακτορικής διατριβής¹ «**Kommunalplanung in Griechenland und Österreich**»

1. **Rudolf Wurzer**, ομ. καθηγητής Πολεοδομίας του Πολυτεχνείου της Βιέννης, επιβλέπων της διδακτορικής μου διατριβής και 1^{ος} αξιολογητής.

«**1. Zielsetzungen des Dissertanten.** Als Stipendiat der Stiftung F. V. S. zu Hamburg und des Bundesministeriums für Wissenschaft und Forschung, Wien, hat sich Dipl. Ing. Konstantin Serraios für einen Vergleich der Raumplanungssysteme Griechenlands und Österreichs, mit dem Schwerpunkt der kommunalen Raumplanung, entschieden. Als Fallbeispiele wählte er die Mittelstädte Kozani in Griechenland und Krems in Österreich, da sie eine große Umlandbedeutung besitzen und über rechtswirksame Raumpläne verfügen. Ein solcher Vergleich ist bisher noch nicht durchgeführt worden. Deshalb hat das L.B. Institut zur Erforschung der Methoden und Auswirkungen der Raumplanung eine entsprechende Hilfestellung geleistet.

2. Inhalt der Dissertation. Die Dissertation ist in fünf Kapitel gegliedert. Das erste Kapitel vergleicht die natürlichen Gegebenheiten, die wirtschaftliche Entwicklung und die Umweltprobleme in beiden Städten. Im zweiten Kapitel erfolgt ein fundierter Vergleich der Aufgaben, Organisation und Rechtsgrundlagen der Raumplanung und Raumordnung, der offensichtlich ein langwieriges Quellen- und Grundlagenstudium erforderte. Die räumliche Entwicklung der Städte Kozani und Krems wird im dritten Kapitel einprägsam dargelegt. Umfassend und aufschlußreich ist der Bericht über ausgewählte überörtliche Planungen und raumwirksame kommunale Planungen im vierten Kapitel, das den Schwerpunkt der Dissertation bildet.

Sowohl die Grundlagenbeschaffung - die mehrere Besuche und ausführliche Gespräche in Kozani und Athen erforderten - als auch die kartografische Darstellung, waren zeitaufwendig und kostenintensiv. Sie waren jedoch unerlässlich für einen **vollständigen** Überblick und eine genaue Beurteilung der Lösungsvorschläge und Planungen. Sehr aufschlußreich sind weiters die Organigramme, die einen direkten Vergleich des Ablaufes der Erstellung kommunaler Raumpläne ermöglichen. Die ausgewählten Beispiele realisierter Planungen in Kozani und Krems erhellen die Rahmenbedingungen, unter denen, Planung zur gestalteten Wirklichkeit wird.

Wichtige Schlußfolgerungen werden im fünften Kapitel dargeboten. Denn die Organigramme über die Methoden der Kommunalplanung in Griechenland und in Österreich - unter Hervorhebung gesetzlicher Vorgaben - sind von großem Informationswert und ermöglichen einen genauen Vergleich. Dadurch wurde die in einem Staat mit straffer Zentralisierung der Raumplanung, aber noch entwicklungsbedürftiger Planungspraxis auf kommunaler und regionaler Ebene, ebenso deutlich sichtbar, wie die Auswirkungen einer fehlenden Raumplanungskompetenz auf Bundesebene bei rechtlich und methodisch perfekt ausgebildeter kommunaler Planung.

1. Πρβλ. Κεφ. Β.1, σημείο 3.

Die Hinweise für eine effektivere Kommunalplanung in Griechenland und Österreich sind konkret und ausgewogen. Auch der generelle Vergleich der Raumplanerausbildung in Griechenland und Österreich ist aufschlußreich.

Umfassend und penibel ist das Abkürzungs-, Abbildungs-, Literatur- und Interviewverzeichnis. Eine genaue Durchsicht des Literaturverzeichnisses betreffend Österreich und Krems läßt die **nahezu vollständige Erfassung** aller erreichbarer Quellen und Grundlagen erkennen.

3. Bewertung des Inhalts. Das Ziel der Dissertation, einen Vergleich der Raumplanungssysteme Griechenlands und Österreichs aufgrund der kommunalen Planungen von zwei Mittelstädten (Kozani, Krems), wurde n. E. des Gutachters beispielhaft erreicht. Diese Auffassung vertritt auch Prof. Dr. Aravantinos (N. Univ. Athen), der den Griechenland betreffenden Teil der Dissertation in dankenswerter Weise mitbetreut hat. Durch die Erfassung, Zuordnung und Auswertung verstreuter und nicht publizierter Unterlagen, bietet die vorliegende Dissertation eine wertvolle Hilfe für die Planungspraxis und einen Anreiz für eine noch weitergehende wissenschaftliche Befassung mit den Planungsmethoden in Griechenland und Österreich.

Beachtenswert ist auch, daß Deutsch nicht die Muttersprache von Dipl.Ing. Konstantin Serraios ist, und daß er aus eigenem Entschluß zwei Jahre harter Arbeit - trotz beschränkter materieller Gegebenheiten - für die vorliegende Dissertation aufgewendet hat. Vor allem die letzten Monate haben gezeigt, daß er nahezu unbegrenzt belastbar ist.

Wie groß das wissenschaftliche Engagement von Dipl. Ing Serraios ist, beweist seine Übersetzung des Hauptwerkes von Camillo Sitte „Der Städte-Bau nach seinen künstlerischen Grundsätzen“ in die griechische Sprache **ohne materielle Gegenleistung**. Die Veröffentlichung durch die Nationale Universität Athen ist Beweis für die Qualität seiner Übersetzung.

Auf Grund dieser Ausführungen bewerte ich die Dissertation „Kommunalplanung in Griechenland und Österreich“ von Dipl.Ing. Konstantin Serraios mit der Note „sehr gut“. Eine Veröffentlichung der Dissertation wird vom Gutachter dringend empfohlen.».

1. Στόχοι του υποψήφιου διδάκτορα. Ως υπότροφος του ιδρύματος F.V.S. – Αμβούργο και του ομοσπονδιακού Υπουργείου Έρευνας και Επιστημών - Βιέννη, αποφάσισε ο Διπλ. Μηχανικός Κωνσταντίνος Σεργιάος να προχωρήσει σε μια σύγκριση των συστημάτων χωρικού σχεδιασμού της Ελλάδας και της Αυστρίας, με επίκεντρο τον δημοτικό πολεοδομικό σχεδιασμό. Ως μελέτες περίπτωσης επέλεξε τις μέσες πόλεις Κοζάνη στην Ελλάδα και Krems στην Αυστρία, διότι και οι δύο κατέχουν μεγάλη περιφερειακή σημασία και διαθέτουν εγκεκριμένα πολεοδομικά σχέδια. Μια τέτοια σύγκριση δεν έχει ξαναγίνει έως τώρα. Γι αυτό και το ινστιτούτο Ludwig Boltzmann, που ερευνά μεθόδους και επιπτώσεις της πολεοδομίας, προσέφερε σχετική βοήθεια.

2. Περιεχόμενο της διδακτορικής διατριβής. Η διδακτορική διατριβή χωρίζεται σε πέντε κεφάλαια. Το πρώτο κεφάλαιο συγκρίνει τα φυσικά χαρακτηριστικά, την πληθυσμιακή δομή, την οικονομική εξέλιξη και τα περιβαλλοντικά προβλήματα στις δύο πόλεις. Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται μια θεμελιωμένη σύγκριση των στόχων, της οργάνωσης και του

θεσμικού πλαισίου της πολεοδομίας και χωροταξίας, η οποία ολοφάνερα απαίτησε μια μακροχρόνια μελέτη πηγών και δεδομένων. Η χωρική εξέλιξη των πόλεων Κοζάνης και Krems παρουσιάζεται χαρακτηριστικά στο τρίτο κεφάλαιο. Περιεκτική και διαφωτιστική είναι η αναφορά σε επιλεγμένους υπερτοπικούς σχεδιασμούς και σε χωρικής σημασίας δημοτικούς σχεδιασμούς στο τέταρτο κεφάλαιο, το οποίο αποτελεί και επίκεντρο της διατριβής.

Τόσο η συγκέντρωση του απαραίτητου υλικού – η οποία απαίτησε πολυάριθμες επισκέψεις και διεξοδικές συζητήσεις στην Κοζάνη και στην Αθήνα – όσο και οι χαρτογραφικές παραστάσεις ήταν χρονοβόρες και πολυέξοδες. Ήταν όμως απαραίτητες για να επιτευχθεί μια **πλήρης** εικόνα και μια ακριβής αξιολόγηση των προτεινομένων λύσεων και σχεδιασμών. Ιδιαίτερα διαφωτιστικά είναι επιπλέον τα οργανογράμματα, τα οποία κάνουν δυνατή μια απευθείας σύγκριση της διαδικασίας σύνταξης δημοτικών – πολεοδομικών σχεδίων. Τα επιλεγμένα παραδείγματα υλοποιημένων σχεδιασμών στην Κοζάνη και στην Krems φωτίζουν τους όρους, κάτω από τους οποίους διαμορφώνεται η υλοποιημένη πραγματικότητα.

Σημαντικά συμπεράσματα προσφέρονται στο πέμπτο κεφάλαιο. Διότι τα οργανογράμματα σχετικά με τις μεθόδους του δημοτικού σχεδιασμού στην Ελλάδα και στην Αυστρία – με έμφαση και στα θεσμικά δεδομένα – έχουν μεγάλη πληροφοριακή αξία και κάνουν δυνατή μια ακριβή σύγκριση. Μέσω αυτών, η ανάγκη εξέλιξης της πρακτικής του σχεδιασμού σε μια χώρα με αυστηρή κεντρικότητα στον χωρικό σχεδιασμό δημοτικού και περιφερειακού επιπέδου, γίνεται το ίδιο ξεκάθαρα ορατή, όσο και οι επιπτώσεις της έλλειψης της αρμοδιότητας χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού στο ομοσπονδιακό επίπεδο, σε μια χώρα με έναν θεσμικά και μεθοδολογικά τέλεια διαμορφωμένο δημοτικό σχεδιασμό.

Οι **υποδείξεις** για έναν αποδοτικότερο δημοτικό σχεδιασμό στην Ελλάδα και στην Αυστρία είναι ορθές και εξισορροπημένες. Ομοίως και η γενική σύγκριση της εκπαίδευσης των πολεοδόμων στην Ελλάδα και στην Αυστρία είναι διαφωτιστική.

Περιεκτικοί και ακριβείς είναι οι κατάλογοι συντομογραφιών, εικόνων βιβλιογραφίας και συνεντεύξεων. Μια ακριβέστερη εξέταση του βιβλιογραφικού καταλόγου, σχετικά με την Αυστρία και την Krems, αποδεικνύει την **εξέταση σχεδόν όλων** των διαθέσιμων πηγών και δεδομένων.

3. Αξιολόγηση του περιεχομένου. Ο στόχος της διατριβής, η σύγκριση των συστημάτων χωρικού σχεδιασμού της Ελλάδας και της Αυστρίας, με βάση τον δημοτικό – πολεοδομικό σχεδιασμό σε δύο μέσες πόλεις (Κοζάνη, Krems) επιτεύχθηκε κατά τη γνώμη του κριτού υποδειγματικά. Η άποψη αυτή υποστηρίζεται και από τον καθηγητή Α. Αραβαντινό, ο οποίος συμπαρακολούθησε το τμήμα της διατριβής που αφορούσε την Ελλάδα. Μέσω της καταγραφής, κατάταξης και αξιολόγησης διασκορπισμένων και μη δημοσιευμένων δεδομένων, προσφέρει η παρούσα διδακτορική διατριβή μια πολύτιμη βοήθεια για την πρακτική του σχεδιασμού και μια παρότρυνση για μια περαιτέρω επιστημονική ενασχόληση με τις μεθόδους σχεδιασμού στην Ελλάδα και στην Αυστρία.

Αξιοπρόσεκτο είναι επίσης, ότι τα γερμανικά δεν είναι μητρική γλώσσα του Διπλ. Μηχανικού Κωνσταντίνου Σεργάου και ότι αυτός – παρά τις όποιες δυσκολίες – αφιέρωσε δύο

χρόνια σκληρής δουλειάς για την παρούσα διατριβή. Προπάντων οι τελευταίοι μήνες κατέδειξαν ότι δύναται να αντέξει σχεδόν απεριόριστες φορτίσεις.

Πόσο μεγάλη είναι η επιστημονική ευαισθησία του Διπλ. Μηχανικού Σεργιάου, αποδεικνύει και η μετάφραση του κύριου έργου του Camillo Sitte “Der Städte-Bau nach seinen künstlerischen Grundsätzen” στην ελληνική γλώσσα **δίχως οικονομική αποζημίωση**. Η δημοσίευση από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο είναι απόδειξη για την ποιότητα της μετάφρασής του.

Με βάση τα παραπάνω αξιολογώ την διδακτορική εργασία «Kommunalplanung in Griechenland und Österreich» του Διπλ. Μηχανικού Κωνσταντίνου Σεργιάου με τον βαθμό «άριστα».

Ο κριτής συνιστά θερμά τη δημοσίευση της διατριβής.»

2. Klaus Semsroth, καθηγητής Πολεοδομίας του Πολυτεχνείου της Βιέννης, 2^{ος} αξιολογητής της διδακτορικής μου διατριβής. Απόσπασμα αξιολόγησης.

«... **Zusammenfassung:** Dem Verfasser der vorliegenden Arbeit ist es gelungen, das selbst gesetzte Ziel seiner Dissertation zu erreichen. Der Text der Dissertation ist sprachlich einwandfrei und flüssig zu lesen. Die systematische und methodische Arbeitsweise verdient Anerkennung, ebenso der große Fleiß, mit dem die Dissertation erarbeitet wurde. Der Text ist ausreichend mit Anmerkungen versehen, bzw. werden zahlreichen Interviews und Feststellungen zielführend in die Ausführungen eingebaut. ... Herr Dipl.-Ing Konstantin Serraios hat mit der vorliegenden Dissertation den Nachweis gebracht, daß er zur selbständigen wissenschaftlichen Arbeit befähigt ist. ...»

«... **Σύνοψη:** Ο συγγραφέας της παρούσης εργασίας κατόρθωσε να πετύχει τον στόχο της διατριβής του. Το κείμενο της διατριβής είναι γλωσσικά άψογο και ρέει κατά την ανάγνωση. Άξιος επαίνου είναι ο συστηματικός και μεθοδικός τρόπος εργασίας, ομοίως και η μεγάλη εργατικότητα, με την οποία συνετάγη η διατριβή. Το κείμενο συνοδεύεται επαρκώς από παραπομπές, καθώς επίσης και από συνεντεύξεις και διαπιστώσεις, οι οποίες είναι ενσωματωμένες σ' αυτό. ... Ο κύριος Διπλ. Μηχανικός Κωνσταντίνος Σεργιάος απέδειξε με την παρούσα διατριβή, ότι είναι ικανός για αυτόνομη επιστημονική εργασία. ...»

Π.3. Κρίσεις σχετικά με τη μετάφρασή του βιβλίου του Camillo Sitte «Der Städtebau nach seinen künstlerischen Grundsätzen»²

1. Klaus Semsroth, καθηγητής Πολεοδομίας στο Πολυτεχνείο της Βιέννης, Ιούνιος 1993, απόσπασμα επιστολής.

«Das Institut für Städtebau, Raumplanung und Raumordnung dankt Ihnen für Ihren großen Einsatz bei der Übersetzung des Hauptwerkes von Camillo Sitte in die griechische Sprache. Damit haben Sie einen ganz wesentlichen Beitrag des so wichtigen Gedankengutes über die Gestaltung unserer Städte geleistet. ...».

«Το Ινστιτούτο Πολεοδομίας και Χωροταξίας (του Πολυτεχνείου της Βιέννης) σας ευχαριστεί για τη σημαντική συμβολή σας στη μετάφραση του κύριου έργου του Camillo Sitte στην ελληνική γλώσσα. Με αυτόν τον τρόπο επιτύχατε μια ιδιαίτερα σημαντική συμβολή στη διάδοση των ιδεών σχετικά με την διαμόρφωση των πόλεων μας. ...».

2. Egon Matzner, καθηγητής Πολεοδομίας στο Πολυτεχνείο της Βιέννης, Πρόεδρος του τμήματος Πολεοδομίας και Αρχιτεκτονικής, Αύγουστος 1993, επιστολή.

«Für das Buch mit der Übersetzung von Camillo Sittes Hauptwerk in die griechische Sprache möchte ich mich nochmals bedanken. Sie haben damit einen sehr wichtigen Beitrag zur Verbreitung von Sittes Vorstellungen über den modernen Städtebau geleistet und so sein Werk insbesondere griechischen Kolleginnen und Kollegen zugänglich gemacht.

Daß Sie diese verantwortungsvolle und umfassende Arbeit –von der Übersetzung bis zur Veröffentlichung- ohne Entgelt und neben der Bearbeitung der Dissertation geleistet haben, ist besonders zu würdigen. Deshalb möchte ich Ihnen auch namens der Fakultät für Raumplanung und Architektur unserer Universität sehr herzlich für diese besondere wissenschaftliche Leistung danken und Ihnen für den Abschluß Ihres Doktoratsstudiums an unserer Fakultät viel Erfolg wünschen».

«Για άλλη μια φορά επιθυμώ να σας ευχαριστήσω για το βιβλίο με τη μετάφραση του κύριου έργου του Camillo Sitte στην ελληνική γλώσσα. Επιτύχατε έτσι μια πολύ σημαντική συμβολή στη διάδοση των απόψεων του Sitte γύρω από τη σύγχρονη πολεοδομία και προπαντός κάνατε το έργο του προσιτό σε έλληνες συναδέλφους.

Το ότι προσφέρατε αυτή την πλήρη υπευθυνότητας και περιεκτική εργασία -από τη μετάφραση έως και τη δημοσίευση- χωρίς αμοιβή και παράλληλα με την επεξεργασία της διδακτορικής σας διατριβής είναι αξιόπαινο. Για αυτό επιθυμώ και εκ μέρους του Τμήματος

2. Πρβλ. κεφ. Δ.3. σημείο 1.

Πολεοδομίας και Αρχιτεκτονικής του Πανεπιστημίου μας να σας ευχαριστήσω θερμά για αυτό το ιδιαίτερης επιστημονικής σημασίας εγχείρημά σας και να σας ευχηθώ καλή επιτυχία για την ολοκλήρωση της διδακτορικής σας διατριβής στη σχολή μας».

3. Gerd Albers, ομ. καθηγητής Πολεοδομίας του Πολυτεχνείου του Μονάχου, Μάιος 1993, απόσπασμα επιστολής.

«... Ich finde es höchst verdienstvoll, daß Sie sich dieser gewiß nicht einfachen Übersetzungsaufgabe angenommen haben, denn die Diktion des 19. Jahrhunderts war doch in vieler Hinsicht anders als unsere heutige. Mit Freude habe ich auch bemerkt, daß außer Herrn Wurzer auch der mir seit langem wohlbekannte Athener Kollege Aravantinos zur Einführung beigetragen hat. ...».

«... Θεωρώ ιδιαίτερα αξιέπαινο, ότι αναλάβατε αυτό το, σίγουρα όχι εύκολο, μεταφραστικό έργο, διότι το συγγραφικό ύφος του 19^{ου} αιώνα ήταν, από πολλές απόψεις, διαφορετικό απ' ό τι το δικό μας σημερινό. Διαπίστωσα επίσης με χαρά, ότι εκτός από τον κύριο Wurzer το βιβλίο προλογίζεται και από τον από μακρού γνωστό μου αθηναίο συνάδελφο Αραβαντινό...».

4. Rudolf Hillebrecht, ομ. καθηγητής Πολεοδομίας του Πολυτεχνείου του Ανοβέρου, Ιούνιος 1993, απόσπασμα επιστολής.

«... Ich bin aber überzeugt, daß die Geleitworte der drei Herren die Gewähr dafür leisten, daß es sich bei Ihrer Übersetzung des Werkes wirklich um eine ganz vorzügliche Arbeit und eine großartige Leistung handelt. Sie ist sehr verdienstvoll und findet meine uneingeschränkte Anerkennung. Ich beglückwünsche Sie gern und wünsche Ihnen auch, daß diese Publikation in Griechenland alle Aufmerksamkeit finden möge! ...».

«... Είμαι όμως πεπεισμένος, ότι τα εισαγωγικά σημειώματα των τριών κυριών (Δ. Ζήβα, R. Wurzer και Α. Αραβαντινού) παρέχουν την εγγύηση, ότι όσον αφορά τη μετάφρασή σας του έργου, πρόκειται για μια πραγματικά εξαιρετική εργασία και ένα σπουδαίο επίτευγμα. Είναι ιδιαίτερα αξιέπαινη και βρίσκει την απεριόριστη αναγνώρισή μου. Σας συγχαίρω ιδιαίτερα και εύχομαι, στην Ελλάδα, η δημοσίευση αυτή να τύχει ιδιαίτερης προσοχής. ...».

5. Thomas Sieverts, καθηγητής Πολεοδομίας στο Πολυτεχνείο του Darmstadt, Μάιος 1993, επιστολή.

«Vielen Dank für die griechische Übersetzung von Camillo Sittes Klassiker! Sowohl mein Schul-Altgriechisch wie auch mein radebrechendes Neugriechisch reichen natürlich nicht aus, um Ihre Leistung würdigen zu können, aber ich finde es großartig, daß Sie auf diese Weise einen Beitrag zur europäischen, kulturellen Verständigung geleistet haben!».

«Σας ευχαριστώ για την ελληνική μετάφραση του κλασσικού έργου του Camillo Sitte. Τόσο τα σχολικά αρχαία ελληνικά μου, όσο και τα σπασμένα νεοελληνικά μου δεν επαρκούν φυσικά για να μπορώ να αξιολογήσω το έργο σας, όμως βρίσκω ότι είναι σπουδαίο, ότι με αυτόν τον τρόπο προσφέρατε μια συμβολή σε μια ευρωπαϊκή πολιτιστική συνεννόηση».

6. Dr. Alfred Toepfer, ομ. καθηγητής, ιδρυτής του F.V.S. – Stiftung και δωρητής των βραβείων Herder, Μάιος 1993, απόσπασμα επιστολής.

«... Ihre Ausführungen waren mir sehr interessant. Durch Ihre Übersetzung des obigen Werkes in die griechische Sprache und seine Veröffentlichung wird das Hauptwerk von Camillo Sitte nunmehr auch in Griechenland bekannt werden. Ich danke Ihnen nochmals für Ihre Mitteilungen, die meine volle Zustimmung finden ...».

«... Οι επεξηγήσεις σας ήταν ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες για μένα. Μέσω της μετάφρασής σας του παραπάνω έργου στην ελληνική γλώσσα και της δημοσίευσής του θα γίνει πλέον γνωστό το έργο του Camillo Sitte και στην Ελλάδα. Σας ευχαριστώ για άλλη μια φορά για τις πληροφορίες σας, οι οποίες με βρίσκουν απόλυτα σύμφωνο ...».

7. Christiane Crasemann Collins, καθηγήτρια, μελετήτρια και μεταφράστρια του έργου του Camillo Sitte στα Αγγλικά, Ιούνιος 1993, απόσπασμα επιστολής.

«... Ihr freundlicher Brief und auch die Buchsendung erreichten mich mit einiger Verspätung Ich danke Ihnen sehr für Ihre Aufmerksamkeit. ... Ich gratuliere Ihnen zu Ihrer Arbeit, die einen würdigen Platz in meiner Camillo Sitte Reihe finden wird. ...».

«... Το φιλικό σας γράμμα και η αποστολή του βιβλίου έφθασαν με κάποια καθυστέρηση Σας ευχαριστώ για την προθυμία σας. ... Σας συγχαίρω για την εργασία σας, η οποία θα βρει τη θέση που της αξίζει στη σειρά των βιβλίων μου για τον Camillo Sitte. ...».

8. Guido Zucconi, καθηγητής Ιστορίας Αρχιτεκτονικής στο Πανεπιστήμιο της Βενετίας, Μάιος 1993, επιστολή.

«I have been really happy to receive the last-born one among the Sitte' daughters, that is the neo-greek version of "Der Städtebau". My greek colleague Heleni Porfyriou explained in detail how careful looks the translation. I wish I have chances to meet you and the greek group of Sittesque scholars. In the meanwhile, best regards.»

«Είμαι ευτυχής που έλαβα το τελευταίο από τα παιδιά του Sitte, το οποίο είναι η νεοελληνική έκδοση του "Der Städtebau". Η συνάδελφός μου Ελένη Πορφυρίου μου εξήγησε λεπτομερώς πόσο προσεκτική είναι η μετάφραση. Ελπίζω να έχω ευκαιρίες να συναντήσω εσάς και την ελληνική ομάδα των μελετητών του Sitte. Στο μεταξύ σας στέλνω πολλούς χαιρετισμούς».

9. Françoise Choay, καθηγήτρια Πολεοδομίας του Πανεπιστημίου Paris VIII, Μάιος 1993, απόσπασμα επιστολής.

«I have received the copy of your translation. It is a beautiful book and I congratulate you for realising this work, especially knowing how difficult a task it is, to convey the subtlety of Sitte's approach and thinking. ...».

«Έλαβα το αντίτυπο της μετάφρασής σας. Πρόκειται για ένα ωραίο βιβλίο και σας συγχαίρω για την πραγματοποίηση αυτής της δουλειάς, ειδικότερα γνωρίζοντας πόσο δύσκολο εγχείρημα είναι, να αποδοθεί η λεπτότητα της προσέγγισης και των ιδεών του Sitte. ...».

10. Παναγιώτης Α. Τσουνής, Πρέσβης της Ελλάδος στην Αυστρία, Μάιος 1993, επιστολή.

«Θα ήθελα κατ' αρχάς να σας ευχαριστήσω για τα δύο αντίτυπα του βιβλίου του Camillo Sitte "Η πολεοδομία σύμφωνα με τις καλλιτεχνικές της αρχές" το οποίο μου αποστείλατε. Πρόκειται ασφαλώς για σημαντικό έργο, το οποίο αν και γραμμένο σε παρωχημένη εποχή, είναι ωστόσο επίκαιρο και κυρίως για τη χώρα μας.

Η προσέγγιση της πολεοδομίας όπως γίνεται μέσω του βιβλίου αυτού, νομίζω ότι αναδεικνύει το ρόλο του αστικού χώρου στις σχέσεις των πολιτών και στην ίδια τους τη ζωή.

Θα ήθελα ακόμη να σας συγχαρώ για την ποιότητα της μεταφράσεως του έργου του Sitte. Η εκφραστική απλότητα και καλλιπέεια που διακρίνει το ελληνικό κείμενο καθιστά το έργο του Camillo Sitte προσιτό, όχι μόνον στους πολεοδόμους και στους αρμόδιους για το σχεδιασμό και τη λειτουργία των πόλεων, αλλά και στους πολίτες».

Π.4. Κρίσεις και αναφορές σχετικά με τη μετάφρασή του βιβλίου του Jean Despo «Die ideologische Struktur der Städte»³

1. Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 16.7.1997, απόσπασμα βιβλιοκρισίας

Στην ημερήσια εφημερίδα «Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» δημοσιεύθηκε εκτενές άρθρο του δημοσιογράφου Νίκου Βατόπουλου σχετικά με τον αρχιτέκτονα πολεοδόμο, καθηγητή Ιωάννη Δεσποτόπουλο και με αφορμή την έκδοση της ελληνικής μετάφρασης του βιβλίου του «Η ιδεολογική δομή των πόλεων». Σ' αυτό το άρθρο γίνεται η εξής αναφορά:

«... έκδοση ενός σημαντικού έργου, που αν και συμπυκνώνει τον στοχασμό ενός Έλληνα αρχιτέκτονα, του Ι. Δεσποτόπουλου (1909-1992), κυκλοφορεί για πρώτη φορά στην ελληνική γλώσσα. Πρόκειται για την "Ιδεολογική δομή των πόλεων", που βασίζεται στη διάλεξη που είχε δώσει ο Δεσποτόπουλος στην Ακαδημία Τεχνών του Βερολίνου το 1966. Είχε εκδοθεί σε μορφή βιβλίου για πρώτη φορά στη Γερμανία το 1973. Την ελληνική έκδοση προλογίζουν ο καθηγητής ΕΜΠ Γιώργος Σαρηγιάννης και ο αρχιτέκτων Γιώργος Τζιτζιλιάκης.

Βιβλίο με θεωρητική αφετηρία και στοχαστικό πνεύμα εμπλουτισμένο με φωτογραφικό υλικό, η "Ιδεολογική δομή των πόλεων", μεταφρασμένη από τον Κωνσταντίνο Σερράο, ο οποίος έχει επίσης επαξίως μεταφράσει το κλασικό βιβλίο του Camillo Sitte για τις αρχές της πολεοδομίας, συμπυκνώνει τον προβληματισμό εκπροσώπων του Μοντέρνου Κινήματος απέναντι στη διαμόρφωση των μητροπόλεων ... ».

2. ΤΕΕ, Ενημερωτικό Δελτίο, 15.12.1997, απόσπασμα βιβλιοπαρουσίασης

«Κυκλοφόρησε σε άρτια ελληνική μετάφραση το γνωστό βιβλίο του καθηγητή Γιάννη Δεσποτόπουλου "Η ιδεολογική δομή των πόλεων" (Die ideologische Struktur der Städte). Το περιεχόμενό του υπήρξε αντικείμενο διάλεξης, που δόθηκε το 1966 στην Akademie der Künste Berlin και πρωτοκυκλοφόρησε στα γερμανικά από την Gebrüder Mann Verlag, Berlin το 1973. Το παρόν βιβλίο εκδίδεται από τις «Πανεπιστημιακές Εκδόσεις ΕΜΠ» σε μετάφραση Κωνσταντίνου Σερράου, με εισαγωγικά σημειώματα των Γιώργου Μ. Σαρηγιάννη και Γιώργου Τζιτζιλιάκη και επιμέλεια του Κ. Θεολόγου. ...». Ακολουθεί λεπτομερής και εκτεταμένη παρουσίαση του περιεχομένου του βιβλίου.

3. ΠΥΡΦΟΡΟΣ, Μάρτιος-Απρίλιος 1997, απόσπασμα βιβλιοπαρουσίασης

«... Πρωτότυπη έκδοση στη γερμανική γλώσσα από την Gebr. Mann Verlag το 1973, που αποτελούσε διάλεξη του Καθηγητή Αρχιτεκτονικής Ιωάννη Δεσποτόπουλου στην Ακαδημία Τέχνης του Βερολίνου, που μας παραχωρεί και τα δικαιώματα για την ελληνική έκδοση. Εκδίδεται με πρόταση του Τομέα Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Γμήμα Αρχιτεκτόνων) σε μετάφραση Κώστα Σερράου με εισαγωγικά σημειώματα του Γιώργου Σαρηγιάννη και του Γιώργου Τζιτζιλιάκη. ...»

3. Πρβλ. κεφ. Δ.3. σημείο 2.

Π.5. Λοιπές αναφορές (ενδεικτικά)

1. Geschäftsbericht 1992, Ludwig Boltzmann-Gesellschaft, Österreichische Vereinigung zur Förderung der wissenschaftlichen Forschung. Ο τόμος αυτός αποτελεί ετήσιο απολογισμό δραστηριοτήτων των επιμέρους ερευνητικών ινστιτούτων που υπάρχουν και χρηματοδοτούνται από την Ludwig Boltzmann-Gesellschaft. Στο κεφάλαιο που αφορά τις δραστηριότητες του ινστιτούτου πολεοδομικών ερευνών (Ludwig Boltzmann-Institut zur Erforschung von Methoden und Auswirkungen der Raumplanung) γίνεται η παρακάτω αναφορά στις εργασίες με τις οποίες ασχολήθηκαν εκείνη την περίοδο.

«Da die Unterstützung wissenschaftlicher Untersuchungen über Städtebau, Raumplanung und Raumordnung als wichtige Aufgabe des Instituts gilt, wurde Dipl.-Ing. K. Serraos (Athen), Stipendiat der Herder Preis-Stiftung und des BfWuF, eine Arbeitsmöglichkeit in den Institutsräumen geboten. Der Stipendiat arbeitet an einer vergleichenden Bewertung der Planungsziele und Planungsmethoden von Mittelstädten in Griechenland und Österreich. Als Fallbeispiele wurden Krems und Kozani gewählt. Die Betreuung erfolgt durch den Institutsleiter. Weiters hat Dipl.-Ing. Serraos 1992 die Übersetzung von Camillo Sittes Hauptwerk in die griechische Sprache durchgeführt. Die Veröffentlichung erfolgte durch die Nationale Technische Universität Athen.»

«Επειδή η υποστηρίξη ερευνητικών εργασιών πολεοδομικού και χωροταξικού αντικειμένου αποτελεί σημαντικό σκοπό του ινστιτούτου, παραχωρήθηκε στον Διπλ. Μηχανικό Κ. Σερράο (Αθήνα), υπότροφο του Ιδρύματος Herder και του Υπουργείου Επιστήμης και Έρευνας, μια θέση εργασίας στους χώρους του ινστιτούτου. Ο υπότροφος εργάζεται σε μια συγκριτική αξιολόγηση των στόχων και μεθόδων του σχεδιασμού σε μέσες πόλεις της Ελλάδας και της Αυστρίας. Ως μελέτες περίπτωσης επελέγησαν οι πόλεις Κοζάνη και Krems. Η παρακολούθηση της εργασίας αυτής γίνεται από τον διευθυντή του ινστιτούτου. Επιπλέον ο Διπλ. Μηχανικός Σερράος ολοκλήρωσε το 1992 τη μετάφραση του κύριου έργου του Camillo Sitte. Η δημοσίευση έγινε από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο».

2. ΤΑ ΝΕΑ, Ζω στα Βόρεια προάστια, εβδομαδιαία έκδοση ,29.5.1999. Μετά από εκτενή συνεργασία με το Σπουδαστήριο Πολεοδομικών Ερευνών (ΣΠΕ), σχετικά με τη δυσμενή πολεοδομική και κυκλοφορική εξέλιξη στην περιοχή της λεωφόρου Κηφισίας, και με βάση το υλικό ερευνητικού προγράμματος που έχει εκπονηθεί από το ΣΠΕ, προετοιμάστηκε από δημοσιογράφους της εφημερίδας «ΤΑ ΝΕΑ» και δημοσιεύθηκε στο εβδομαδιαίο ένθετο «Ζω στα βόρεια προάστια», άρθρο με τίτλο «Αγκάθι η έλλειψη πάρκινγκ στη Λεωφόρο Κηφισίας». Στο άρθρο αυτό γίνονται οι εξής αναφορές:

«Το φαινόμενο παρατηρείται καθώς ένας μεγάλος αριθμός κτιρίων έχει κατασκευασθεί πριν από την ισχύ του νόμου περί γκαράζ, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις εταιρείες έδωσαν χρήματα αντί της δημιουργίας ιδιωτικού χώρου στάθμευσης”, εξηγεί ο κ. Κωνσταντίνος Σερράος, αρχιτέκτων δρ. πολεοδομίας και ερευνητής στο σπουδαστήριο.»

«Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι οἱ περισσότεροὶ μετακινούνται με IX καὶ αὐτὸ αφενὸς εἶναι θέμα συνείδησης ποὺ ἔχει σχηματιστεῖ καὶ αφετέρου μπορεῖ νὰ οφείλεται στὴν ανεπαρκῆ συχνότητα τῶν μαζικῶν μέσων μεταφορᾶς καὶ κυρίως ὅσον ἀφορᾶ τὰ λεωφορεῖα στὴν Κηφισιάς», λέει ὁ κ. Σερράος.»

3. Στὴν εφημερίδα «ΑΜΑΡΥΣΙΑ» (30 8 1999) δημοσιεύθηκε ἀρθρο τῆς δημοσιογράφου Μαρίας Χαζάπη με τίτλο «Αναβάθμιση ἢ στρέβλωση τῆς πόλης; Επιπτώσεις ἀπὸ τὴ σημερινή αστικὴ ἀνάπτυξη στὴ Λ. Κηφισιάς». Τὸ ἀρθρο ἀντλεῖ τὸ υλικὸ τοῦ ἀπὸ εἰσήγησή μου με τίτλο «Επιπτώσεις ἀπὸ τὴ σημερινή αστικὴ ἀνάπτυξη στὴ Λ. Κηφισιάς. Αναβάθμιση ἢ στρέβλωση τῆς πόλης;» ποὺ ἀνέπτυξα στὸ 8^ο Συμπόσιο Ἱστορίας καὶ Λαογραφίας Ἀττικῆς. Μετὰ ἀπὸ ἀναφορὰ στὴν υφιστάμενη κατάσταση, στὶς τάσεις ἐξέλιξης καὶ στοὺς κινδύνους ποὺ αὐτοὶ ἐγκυμονοῦν γιὰ τὴν περιοχὴ τὸ ἀρθρο καταλήγει στὸ ἐξῆς «ἐπιμύθιο»:

«Τὸ 2004 δὲν εἶναι ὅσο μακριὰ φαίνεται. Ἦδη στὴν Ἡμερίδα ποὺ ὀργάνωσε ὁ Δῆμος Ἀμαρουσίου γιὰ τὶς ἐπιπτώσεις καὶ τὶς προοπτικὲς τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων στὴν πόλη, τονίσθηκε ἡ ἀναγκαῖότητα διαφύλαξης τοῦ προαστιακοῦ χαρακτῆρα τοῦ Μαρουσιῦ - καὶ ἔχει προ πολλοῦ ἐνωθεῖ οἰκιστικά με τὸ κέντρο τῆς Ἀθήνας.

Ἐνῶ πρόσφατη ἀπόφαση τοῦ ΣτΕ ἀπαγορεύει τὴ δημιουργία ἐμπορικοῦ – ἐπαγγελματικοῦ κέντρου ἐπὶ τῆς Λ. Κηφισιάς, γιὰτὴν αὐτὴ θα ὀδηγούσε σὲ ἐπιδείνωση τῶν συνθηκῶν διαβίωσης τῶν κατοίκων. Σὲ διαφορετικὴ περίπτωση, ὅλες οἱ ἐπισημάνσεις στὴν εἰσήγησή μου τοῦ κ. Σερράου ποὺ ἀναφέρθηκαν ὡς ζοφερὴ προοπτικὴ, θα ἐπαληθευθοῦν.»

4. Ἀναφορὰ σὲ ἀπόψεις τοῦ Κ. Σερράου σχετικὰ με τὴν οἰκιστικὴ ἀνάπτυξη στὴ βόρεια Ἀθήνα στὴν εφημερίδα «Ἡ Καθημερινή», 6.1.2008, στὸ ἀρθρο τοῦ Γ. Λιάλιου «Τώρα, ἡ Ἀθήνα ‘εἰσβάλει’ στὴ Β. Ἀττικὴ».
5. Ἀναφορὰ σὲ ἀπόψεις τοῦ Κ. Σερράου σχετικὰ με τὴν τροποποίηση τοῦ Γενικοῦ Πολεοδομικοῦ Σχεδίου τοῦ Δήμου Ἀθηναίων στὴν περιοχὴ τῆς Τεχνόπολης στὸ Γιάζι, στὴν εφημερίδα «Ἐλεύθερος Τύπος», 25.6.2008, στὸ ἀρθρο τῆς Χ. Βασιλάκη «Τὸ δίλημμα γιὰ τὴν Τεχνόπολη».
6. Ἀναφορὰ στὴν ἐργασία «Σερράος Κ. (2000), **Ἡ διάρθρωση ἐντατικῶν χρήσεων γῆς μέσα ἀπὸ τὴν πρακτικὴ τοῦ Γενικοῦ Πολεοδομικοῦ Σχεδιασμοῦ στὴν Ελλάδα – Σχετικὲς κατευθυντήριες ἀρχές**» (στο: ΕΜΠ - ΣΠΕ, 2000, Χρήσεις γῆς καὶ κυκλοφορία στὸ Κύριο Ὁδικὸ Δίκτυο. Ἐπιπτώσεις στὸν αστικὸ χῶρο, Ἀθήνα, σελ. 27 – 35) στα:
- ο Ἀραβαντινὸς Α. (2002) «Δυναμικὲς καὶ σχεδιασμὸς κέντρων στὴν πόλη τῶν ἐπομένων δεκαετιῶν – πρὸς συγκεντρωτικὰ ἢ ἀποκεντρωτικὰ σχήματα;» στο: περιοδικὸ Ἀειχόρος, τόμος 1, τεύχος 1, Βόλος (σελ. 13, 28).
 - ο Μέλισσας Δ. (2007) «Οἱ χρήσεις γῆς καὶ τὸ Γενικὸ Πολεοδομικὸ Σχέδιο», ἐκδόσεις Σάκκουλα, Ἀθήνα (σελ. 8).

7. Αναφορά στην εργασία «Σερράος Κ. (2000), **Γενικές αρχές – μοντέλα διάρθρωσης των λειτουργιών στην πόλη**» (στο: ΕΜΠ - ΣΠΕ, 2000, Χρήσεις γης και κυκλοφορία στο Κύριο Οδικό Δίκτυο. Επιπτώσεις στον αστικό χώρο, Αθήνα, σελ. 17 – 26) στο:
- ο Μέλισσας Δ. (2007) «Οι χρήσεις γης και το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο», εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα (σελ. 250).
8. Αναφορά στην εργασία «Σερράος Κ. (1996), **Το σύστημα του πολεοδομικού και χωροταξικού σχεδιασμού στην Αυστρία. Αρχές οργάνωσης**» στο:
- ο Αραβαντινός Α. (1997/1998/2007), «Πολεοδομικός σχεδιασμός για μια βιώσιμη ανάπτυξη του αστικού χώρου», Αθήνα 1997 (συγκεντρωτικός βιβλιογραφικός κατάλογος, σελ 560, 561, και λοιπά σημεία του βιβλίου).
9. Αναφορά στην εργασία «Αραβαντινός Α., Σερράος Κ. (1997/1998), **Νέα προβλήματα αλλά και νέες προοπτικές**» από την Π. Κοσμάκη στο κείμενο «Περιβαλλοντικοί παράγοντες και σχεδιασμός χρήσεων γης και όρων δόμησης» στο: ΕΑΠ, Σχεδιασμός, περιβαλλοντικές επιπτώσεις και μέθοδοι εκτίμησής τους, Τόμος Α, Σχεδιασμός Πόλεων και περιβαλλοντικές επιπτώσεις, Πάτρα 1999 (σελ. 303).
10. Αναφορά στην εργασία «Σερράος Κ. (1997/1998/2007), **Οι πολεοδομικές μελέτες σύμφωνα με τις πρόσφατες ρυθμίσεις στην Ελλάδα**» στα:
- ο Αραβαντινός Α. (1999), «Χρήσεις γης – χωροταξική και πολεοδομική οργάνωση – τα επίπεδα σχεδιασμού» στο: ΕΑΠ, Εισαγωγή στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον, Τόμος Β1, Πάτρα 1999 (σελ. 156).
 - ο Αραβαντινός Α., «Αναμενόμενες μετεξελίξεις στις χρήσεις γης και στον οικοδομικό πλούτο του αστικού χώρου», στο: τιμητικός τόμος για τον ομ. καθ. Ν. Κόνσολα, Αθήνα 2003.
 - ο Αραβαντινός Α., «Ευθύνες για την υποβάθμιση της ελληνικής πόλης – Η ηθική διάσταση μιας πολεοδομικής πραγματικότητας», στο: τιμητικός τόμος για τον ομ. καθ. Δ. Νιάνια, ΕΜΠ, Αθήνα 2003.
 - ο Μέλισσας Δ. (2007) «Οι χρήσεις γης και το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο», εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα (σελ. 103).
11. Αναφορά της εργασίας «Serraos Κ. (1996), **Kommunalplanung in Griechenland und Österreich**, εκδότης: Institut zur Erforschung von Methoden und Auswirkungen der Raumplanung, Wien», στα:
- ο Αραβαντινός Α. (1997/1998/2007), «Πολεοδομικός σχεδιασμός για μια βιώσιμη ανάπτυξη του αστικού χώρου», Αθήνα 1997 (συγκεντρωτικός βιβλιογραφικός κατάλογος, σελ 560, 561, και λοιπά σημεία του βιβλίου).

- ο Institut für örtliche Raumplanung TU Wien, IFOER Materialien 2003.
 - ο Ιστοσελίδα της Ludwig Boltzmann Gesellschaft (www. Ludwigboltzmanngesellschaft.at).
 - ο Δ. Οικονόμου, «Πολεοδομία III, Σημειώσεις», Βόλος 1999 (Βιβλιογραφία Β' μέρους, σελ. 77).
- 12.** Αναφορά της εργασίας «Δ. Πολυχρονόπουλος, Κ. Σεργιάς, **Πολεοδομικοί μετασχηματισμοί και αλλοιώσεις του φυσικού χώρου από το νέο αεροδρόμιο της Αθήνας. Τάσεις και ευκαιρίες**», στο: Αρχιτέκτονες, περιοδικό του ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ, τεύχος 27, Μάρτιος / Απρίλιος 2001, στο:
- ο Georgopoulou S. και Sophronis G., «Urban sprawl and illegal construction: An odd development coincidence in Greece – The case of Keratea, Attica (<http://www.paradigmata.gr/talkers.php?ID=38>).
- 13.** Αναφορά της εργασίας «Α. Αραβαντινός, Κ. Σεργιάς, **Ο σύγχρονος πολιτιστικός πυρήνας στην καρδιά της Αθήνας και η ανάγκη ανάδειξής του**», στο: Σ. Τσέτσης (επιμέλεια) Ένα μέλλον για την Αθήνα. Σε αναζήτηση πολιτικών επανοργάνωσης του αστικού συγκροτήματος της Αθήνας, εκδ. Παπαζήση, στα:
- ο Τσέτσης Σ. «Ένα μέλλον για την ολυμπιακή Αθήνα, στο: Ενημερωτικό Δελτίο ΤΕΕ, τεύχος 2316, 25.10.2004.
 - ο Αραβαντινός Α., «Ευθύνες για την υποβάθμιση της ελληνικής πόλης – Η ηθική διάσταση μιας πολεοδομικής πραγματικότητας» στο: τιμητικός τόμος για τον ομ. καθ. Δ. Νιάνια, ΕΜΠ, Αθήνα 2003.
 - ο Μέλισσας Δ. (2007) «Οι χρήσεις γης και το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο», εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα (σελ. 225).
- 14.** Αναφορά της εργασίας «Σεργιάς Κ. (1999), **Συσχετίσεις θεσμοθετημένων αστικών χρήσεων και η επιρροή τους στη μορφή της πόλης** (στο: ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ, 10ο πανελλήνιο αρχιτεκτονικό συνέδριο, ΤΕΕ, Αθήνα) στο:
- ο Μέλισσας Δ. (2007) «Οι χρήσεις γης και το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο», εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα (σελ. 128, 252).
- 15.** Αναφορά της εργασίας «Ιωάννου Β., Σεργιάς Κ. (2006), **Μετασχηματισμοί της ελληνικής πόλης. Επιπτώσεις στην εικόνα του αστικού τοπίου** (στο: Γοσποδίνη, Μπεριάτος, επιμ. Τα νέα αστικά τοπία και η ελληνική πόλη, εκδ. Κριτική, Αθήνα) στο:
- ο Μέλισσας Δ. (2007) «Οι χρήσεις γης και το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο», εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα (σελ. 208, 222, 223, 234, 240, 254).

16. Αναφορά της εργασίας «Σερράος Κ. (2004), **Ορισμένοι προβληματισμοί γύρω από τα ζητήματα της ‘χρήσης’ του εδάφους, στα πλαίσια ενός περιβαλλοντικού αστικού σχεδιασμού** (στο: Οικονόμου, Σαρηγιάννης, Σερράος, επιμ. Πόλη και χώρος από τον 20ο στον 21ο αιώνα, Αθήνα) στο:
- ο Μέλισσας Δ. (2007) «Οι χρήσεις γης και το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο», εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα (σελ. 214, 216, 217).
17. Αναφορά της μελέτης «**Ανάπλαση της αλάνας της Τούμπας**» (μελετητές: Μ. Λεφαντζής, Δ. Πολυχρονόπουλος, Κ. Σερράος, Ν.Μ. Φιντικάκη, ειδικός συνεργάτης: Κ. Παπαχατζάκης) στην ιστοσελίδα του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ (www.Sadas-pe.gr/diagon2aexag.htm).
18. Αναφορά της ερευνητικής εργασίας «**Χρήσεις γης στο κύριο οδικό δίκτυο. Δράσεις για την αντιμετώπιση της γραμμικής παρόδιας δόμησης**» (Α. Αραβαντινός / επ. υπεύθυνος, Μ. Αγγελίδης, Θ. Μαράτου, Κ. Σερράος, κ.α.), Αθήνα 2001, στο:
- ο Αγγελίδης Μ., «The 2004 Olympic Games in Athens and the sustainable development of the city of Marousi», στο: ISoCaRP, The pulsar effect in urban planning, Proceedings of the 38th International ISoCaRP Congress, Athens 2002 (σελ. 77).
 - ο Μέλισσας Δ. (2007) «Οι χρήσεις γης και το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο», εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα (σελ. 225, 258, 259).
19. Αναφορά της ερευνητικής εργασίας «**Χρήσεις γης και όροι δόμησης κατά μήκος του κύριου οδικού δικτύου**» (δημοσιεύτηκε ως: ΕΜΠ, ΣΠΕ, 1997, **Παρόδιες χρήσεις γης στο κύριο οδικό δίκτυο. Το πρόβλημα και προκαταρκτικές κατευθύνσεις**) (Α. Αραβαντινός / επ. υπεύθυνος, Μ. Αγγελίδης, Α. Γιώτης, Β. Ψαριανό, Κ. Σερράος, κ.α.), Αθήνα 1997 στα:
- ο Σ. Κουκούλας, διδακτοική διατριβή με τίτλο «Monitoring and modelling gap dynamics in semi-natural woodlands using airborne remote sensing and GIS» (supervisors: Dr. Alan Blackburn/Dr Nick Drake).
 - ο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Οδηγός πολλαπλής βιβλιογραφίας, Βόλος 1999 (σελ. 34).
 - ο Αραβαντινός Α. «Χρήσεις γης – χωροταξική και πολεοδομική οργάνωση – τα επίπεδα σχεδιασμού» στο: ΕΑΠ, Εισαγωγή στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον, Τόμος Β1, Πάτρα 1999 (σελ. 155).
20. Αναφορά της ερευνητικής εργασίας «ΕΜΠ, ΣΠΕ, 2000, **Πολεοδομική και κυκλοφοριακή κατάσταση εισόδων πόλεων**» (Α. Αραβαντινός / επ. υπεύθυνος, Θ. Μαράτου, Κ. Σερράος, Λ. Αντωνίου, Μ. Θέμου, Α. Λουκαΐτου - Σιδέρη), Αθήνα στο:
- ο Μέλισσας Δ. (2007) «Οι χρήσεις γης και το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο», εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα (σελ. 9).

- 21.** Αναφορά της ερευνητικής εργασίας «Ένα πολυθεματικό πρόγραμμα για σχεδιασμό έκτακτων αναγκών πόλεων σε σεισμικές περιοχές. Κατευθύνσεις για την αναβάθμιση του αντισεισμικού σχεδιασμού έκτακτης ανάγκης στην πόλη της Πάτρας: Οργανωτική και πολεοδομική διάσταση», Αθήνα 1998 (Δ. Παπανικολάου / επιστ. Υπεύθυνος, Ν. Αγγελόπουλος, Μ. Δανδουλάκη, Κ. Ιωαννίδης, Ν. Μελής, Π. Παπαδάκης, Ι. Παρχαρίδης, Μ. Πανουτσοπούλου, Κ. Σερράος, Χ. Φρίγκας), στα:
- ο Παπαδάκης Π. «Η πόλη μετά το σεισμό», στο: Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ΕΚΚΔ, ΙΝ.ΕΠ, Τομέας οικονομικού, χωρικού και περιβαλλοντικού σχεδιασμού, σεμινάριο επιμόρφωσης με θέμα «Τεχνικές επεμβάσεις έκτακτης ανάγκης μετά από σεισμό», Αθήνα, 2004.
 - ο ΟΑΣΠ, ΕΚΠΠΣ, 2002 «Εικένωση κτηρίων και καταφυγή πληθυσμού σε ασφαλείς χώρους (Κ. Σαπουντζάκη), Αθήνα (σελ. 17, 36, 84).
- 22.** Αναφορά της μετάφρασης από τον Κ. Σερράο στα ελληνικά του βιβλίου «**C. Sitte, Der Städtebau nach seinen künstlerischen Grundsätzen**» (C. Sitte, Η πολεοδομία σύμφωνα με τις καλλιτεχνικές της αρχές, Αθήνα, 1992), στα:
- ο ΕΜΠ, «Σχεδιασμός Αστικού χώρου», 7^ο εξάμηνο (επιλογή κειμένων: Ντίνα Βαίου), Αθήνα 1999 (σελ 123 – 147).
 - ο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Οδηγός πολλαπλής βιβλιογραφίας, Βόλος 1999 (σελ. 22 και 61).
 - ο Τουρνικιώτης Π. «Η αρχαία και η μοντέρνα πόλη στο έργο του Κ. Δοξιάδη» (υποσ. 10, σελ 88), στο: Η πολεοδομία στην Ελλάδα από το 1949 έως το 1974, Πρακτικά 2ου συνεδρίου ιστορίας της πόλης και της πολεοδομίας, Βόλος 2000.
 - ο Μέλισσας Δ. Νομολογικές και νομοθετικές εξελίξεις στο δίκαιο του περιβάλλοντος, στο: Αρμενόπουλος, μηνιαία νομική επιθεώρηση, Δεκέμβριος 2004.
- 23.** Αναφορά της μετάφρασης από τον Κ. Σερράο στα ελληνικά του βιβλίου «**J. Despo, Die ideologische Struktur der Städte**» (Γιάννης Δεσποτόπουλος, Η ιδεολογική δομή των πόλεων, Αθήνα, 1997), στα:
- ο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Οδηγός πολλαπλής βιβλιογραφίας, Βόλος 1999 (σελ. 21 και 60).
 - ο Ιστοσελίδα του ΕΜΠ ([www. ntua.gr/ntuapress/book3.htm](http://www.ntua.gr/ntuapress/book3.htm)).